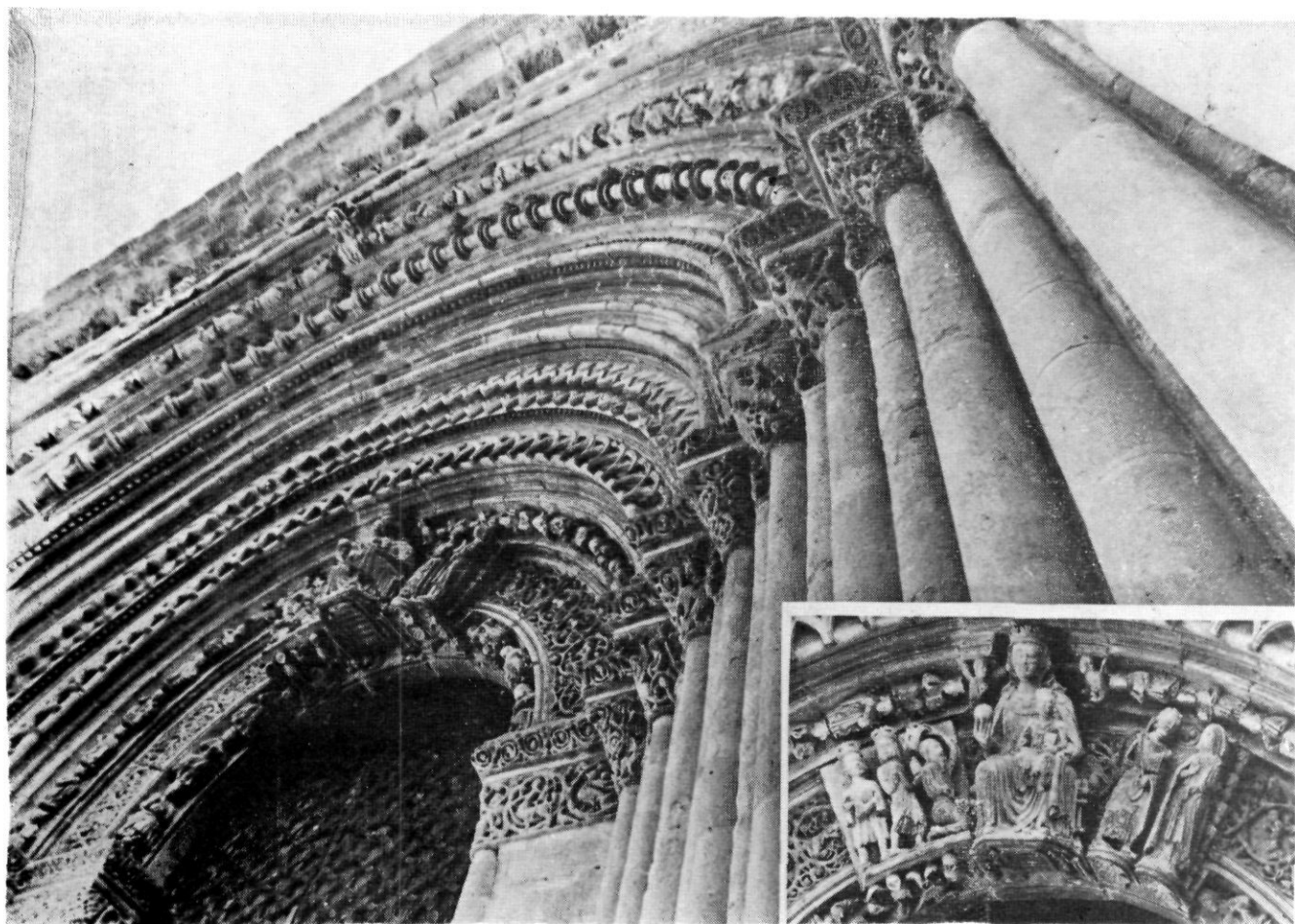

BUTLLETÍ INFORMATIU D'AGRAMUNT I DE LA RIBERA DEL SIÓ

Núm. 237 - Any XX

NOVEMBRE de 1983

Fa 700 anys que fou col·locat en l'esplèndida Portalada del nostre Temple, el Grup Escultòric que des de llavors la presideix. Cal continuar en l'esperit dels que feren possible aquesta joia arquitectònica que ha estat, és i serà orgull dels agramuntins.

MUSEU-ARXIU

per Josep Bertran i Puigpinós

Del 28 d'octubre al 6 de novembre estigué exposada al MUSEU una mostra de l'obra del pintor, i alhora escultor o arqueòleg, Antoni Borrell. L'exposició era composta per retrats, paisatges, unes teles amb temes prehistòrics i un bust escultòric.

L'Antoni Borrell és un home des de fa molt temps vinculat a la comarca de la Noguera. L'any 1970 fundà el Museu de Baldomà i ha participat com arqueòleg, en nombroses recerques en la comarca. És a rel d'aquesta activitat que començà a cultivar un tema pictòric inèdit fins llavors, com és la recreació d'escenes de la prehistòria. Actualment aquest tema l'ha traslladat a l'escultura, una mostra de la qual es pogué veure en aquesta exposició, reproduint els primers especimens humans, concretament l'home Pithecanthropus d'un milió i mig d'anys d'antiquetat. Borrell té intenció de continuar en aquesta línia d'esculpir en pedra i tamany natural, tota l'evolució de l'home, des del Ramupiteix fins al cromanyon.

Malgrat que ha venut molta de la seva obra pictòrica i escultòrica en les nostres contrades (Artesa de Segre, Salgar, Puigverd d'Agramunt, Agramunt...), en Borrell considera que «la divulgació cultural porta un retard d'anys en aquestes petites ciutats on es viu molt de l'agricultura... de les granges... i que la gent no és molt exigent a l'hora d'escollir una obra». «He observat, però, que en aquests pobles hi ha una joventut que té inquietuds per l'art».

Com a projectes més immediats té programades dues exposicions: una a Nova York a primers de d'any vinent i una altra, encara en data indeterminada, amb les escultures de l'home primitiu que hem esmentat més amunt. «La crisi econòmica actual també es deixa sentir per als

En l'exposició d'A. Borrell, el tema prehistòric en fou la novetat i l'originalitat.

professionals de la pintura, pels artistes». Els preus de les teles exposades oscil·laven entre les 15.000 i les 150.000 pessetes.

Es recorria als afeccionats a la fotografia que vulguin presentar-se al III Concurs Fotogràfic Vila d'Agramunt, que el termini màxim de lliurament de les fotografies per a concursar, finalitza improrrogablement el dia 30 de novembre i que a partir del dia 4 de desembre estaran exposades al Museu totes les fotografies concursants.

IMATGES D'AHIR

Una bella estampa formen els components de la imatge d'aquest mes que data de 1928. Un personatge entranyable -incompès per un sector d'agramuntins- el de l'Evangelista. La seva doctrina no arrelà entre els nois i noies que l'envolten, però sí que segurament, el seu exemple de bondat ha deixat la seva petxada.

OCTUBRE

dilluns, 3 — FALLIDA

Dissortadament hem d'anotar que (ja fa uns dies), ha presentat suspensió de pagaments l'empresa FAPESA —«Fàbrica de papel Miquel Pera, S.A.»— d'Enate (Huesca) que, encara que situada en terres aragoneses, era propietat de família agramuntina i aquí hi tenien la direcció comercial.

dijous, 6 — INFORME

Segons un estudi que publica la revista CIUDADANO (octubre, n.º 110) que comenta on es viu millor i pitjor a Espanya —comptant que la qualitat de vida no depèn només de la renda—, Catalunya té l'índex de benestar més alt de l'Estat i, dins la classificació de les cinquanta províncies, Lleida ocupa el cinquè lloc de la llista, sols darrera de: Cantàbria, Girona, Barcelona i Guipúscoa.

dissabte, 8 — ACCIDENT CURIOS

Es el que s'ha produït avui; tres cotxes que venien de corrua per la carretera de Cervera, en aproximar-se al pont del riu Sió, els dos de darrera s'han posat a avançar-se, amb el resultat de destrosses a les carrosseries dels cotxes, d'emportar-se tota la barana d'un costat del pont, però sense caure cap d'ells pel pont, ni fer-se ferides importants els ocupants dels vehicles.

dijous, 13 — LLAM DESTRUCTOR

En la curta però aparatosa tempesta que ha caigut aquest vespre, amb proffusió de llams i trons, un d'aquests primers ha fet estralls en les instal·lacions elèctriques de dos xalets de la urbanització Verge del Socors, amb els consegüents estropicis als aparells elèctrics: neveres, televisors, rentadores, etc.

diumenge, 16 — TANCA DEL CANAL

Potser és la primera vegada —des de la construcció de l'embassament d'Oliana— que el canal d'Urgell ha de tancar-se pes escassetat d'aigua, a resultes que el pantà d'Oliana és molt baix de cabal degut a la manca de pluges d'aquests mesos. Això comporta que, de no ploure, de moment, no tornarà a circular-hi aigua fins d'aquí dos o tres setmanes, amb el consegüent perjudici també per les terres de regadiu, i possibles problemes pel consum de l'aigua d'ús domèstic, encara que s'han deixat els dipòsits plens, i s'ha fet una parada (a l'altura dels safareigs) per embassar aigua del mateix canal.

dimarts, 18 — CURSOS DE CATALA

Patrocinats per la Generalitat i organitzats per la Conselleria de Cultura de l'Ajuntament, aquest vespre s'inicien uns nous cursos de català que, per als adults i a dos nivells, tndran lloc al col·legi de les Religioses.

divendres, 21 — REPULSES CONRTA E.T.A.

Ja ahir la farmàcia, que no estava de guàrdia, va tancar dues hores a la tarda, en protesta per l'assassinat del capità A. Martín Barrios —ocorregut a Biscaia—, seguint les directrius del Consell de Col·legis de Farmacèutics.

Avui, a les dotze del migdia, entitats i particulars han servat un minut de silenci, també en protesta (a nivell estatal) per aquesta mort i les produïdes per E.T.A.

dissabte, 22 — RODA DE TEATRE

D'acord amb l'anunciat sobre el funcionament i el calendari de la Roda de Teatre, en el SIO del mes passat. Aquest vespre, al Casal i davant unes cent cinquanta persones, ha actuat el col·lectiu EIXART TEATRE de Sant Climent de Llobregat, amb l'obra de Terenci Moix, «TARTAN DELS MICOS contra l'estreta de l'ensanche».

Aquest 9è Pla d'Acció Cultural l'organitza l'Associació del Personal de «la Caixa», i amb les col·laboracions de: Servei de Teatre del Departament de Cultura d la Genralitat de Catalunya, Secció Tècnica de Cultura de la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament d'Agramunt.

diumenge, 23 — DOMUND.

Avui es celebra el dia del Domund o jornada mundial missonera. Per aquest motiu i aquest matí, grups de joves s'han repartit per la vila, demanant ajut monetari per aquesta mertòria obra missional.

dijous, 27 — OBRES A CAL MAS VELL

Ja han començat les obres d'arranjament de la teulada i dels baixos de Cal Mas Vell, adjudicades, en concurs-subhasta a un constructor local.

Les han iniciades per la teulada, on —a hores d'ara— no hi ha ni una teula, pel que les golfes es troben a ple sol i serena.

EDITORIAL

700 ANYS DESPRÉS

La celebració dels actes que es duran a terme en aquesta tardor, commemoratius del setè centenari de la col·locació a la façana principal del nostre Temple parroquial de la imatge de la Verge i el seu Fill, que fa en certa manera com a clau de tanca de la primera arquivolta del seu conjunt arquitectònic, ens ha mogut a una mena de neguitoses reflexions.

Perquè és obvi que la meravella arquitectònica que tenim a casa nostra (de tant caneguda gairebé oblidada), no fou, en el seu moment, la conseqüència d'una actuació personal d'algú, sinó que més aviat i forçosament es devia comptar amb la col·laboració col·lectiva de tots aquells que ja fa més de 7 centúries ens precediren a la Vila. I això no vol dir pas que menys tinguem el Gremi dels Teixidors que, segons hem llegit mantes vegades, foren els qui promocionaren (i subvencionaren) l'execució i col·locació de les imatges.

Potser no és gens arriscat voler creure que foren ben diferenciades les diverses connotacions que conduïren els nostres avantpassats a la realització de l'obra. Segurament que n'hi havia de religioses, d'artístiques o bé simplement d'acomodatícies perquè segurament que també existien aquestes darreres en aquell pretèrit ja bastant llunyà. Però sigui com sigui, l'obra es portà a terme i avui és admirada per propis i estranys.

I hem de congratular-nos-en d'això. I agrair els seus autors i també els que l'any 1937 (no ens n'oblidem), varen protegir amb sacs terrers tota la façana principal —i també les laterals— del nostre Temple per salvar-les dels estralls dels bombardeigs que sofrí la nostra vila, la realització i conservació del nostre més preuat patrimoni arquitectònic.

Per tot això i moltes coses més que podrien afegir al nostre comentari persones més documentades, ens atrevim a fer-vos una crida demanant-vos que per respecte a la fe religiosa, a l'acurada sensibilitat artística i a la massiva col·laboració que degué moure els que ens precediren a Agramunt, recolzeu i enalteeu amb la vostra presència els diferents actes que es realitzaran en la celebració d'aquest VIIè centenari que, curiosament, coincideix amb l'any en què tota la façana principal del nostre temple ha estat restaurada per la Generalitat de Catalunya.

«SIO»

Redactor en Cap: Jaume Cots i Solé

Redactors: Josep Bertran, Pasqual Castellà, Ricard Creus, Josep M.ª Lluch, Pere Mora, Teresa Prados, Joan Puig, Rosa-Mari Sera i Antoni Ponsa.

Col·laboradors: Jaume Brils, Ramon Creus, Josep Farreny, Jaume Figuera, Agnès Pedrós, Lluís Pons, Deudat Pont Pauli Ribera, Magda Trepà, Guillem Viladot i Ferran Ros.

Edita: Ajuntament d'Agramunt (Lleida)

Amb la col·laboració del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Impremta G. Vicens - Guimerà, 15
Agramunt

Redacció i Administració

Plaça Església, 1 Apartat Correus 10
Agramunt (Lleida)

Subscripció anual: Espanya 700 ptes.

Estranger 850 ptes.

Número solt 60 ptes.

Dipòsit Legal: L. 138-1964

Per a subscripcions i anuncis poden dirigir-se a la Llibreria

Gaspar Vicens - Tel. 39 09 79

o bé a Pere Mora - Tel. 39 03 81

Jaume Cots - Tel. 39 01 32

La Redacció, manifesta la no obligatorietat d'acceptar totes i cada una de les col·laboracions rebudes.

Per altra banda, la publicació dels articles signats, no significa l'acceptació implícita del seu contingut per part de l'equip redactor.

Es recorda que els treballs que enviïn els col·laboradors a SIO, han d'anar escrits en paper blanc, en una sola cara del full i a màquina a doble espai, signats i amb l'adreça; si bé, es publicaran amb pseudònim, sempre que els autors vulguin. Es prega també, que no passin de foli i mig

Els escrits que arribin a SIO, perquè puguin sortir publicats en el mes de data de la revista, han d'ésser presents a la redacció (Apartat, 10) abans del dia 25 del mes anterior.

dissabte, 29 — HA PLOGUT!!

La pluja ens ha visitat durant quasi tot el dia i, sobretot les primeres hores de la tarda han estat abundoses d'aquest líquid, tan necessari i tan escàs en aquests darrers temps. Ha caigut una pluja de les que aquí en diem de «sementé»: suau, seguida, que queda a la terra, i que és la que va de primera per als sembrats.

LLISTA DE MOROSOS

Fa uns dies, sense saber com ni qui l'ha divulgada, ha aparegut un full anònim (no podia ser d'altra manera, donat la poca ètica que representa el propagar-ho), on hi ha una relació d'una quarantena de noms amb l'encapçalament de «Llista de Pagadors Morosos».

Ara i a resultes d'aquest fet, la Junta del Foment Pro-Mercat ha publicat una nota desmentint la participació en la confecció d'aquesta llista, tal com sembla que se li atribueix a nivell de carrer.

Per acabar d'arrodonir-ho, el diari SEGRE de Lleida s'ha fet ressò d'aquest fet, i en la seva edició d'avui hi dedica un ampli espai a la primera plana, ampliant el comentari en pàgines interiors.

diumenge, 30 — EXPOSICIO

Una nova exposició s'ha inaugurat al museu —on hi romandrà fins al dia 6 de novembre—, es tracta de quadres a l'oli, on hi predominen: paisatges i figures, i també hi ha una temàtica de prehistòria. L'autor és Antoni Borrell, un barceloní afincat a Baldomà, on hi té arrels.

CURSA MOTOCICLISTA

A primera hora de la tarda ha passat —provient de Mafet i amb direcció a Cervera—, la cursa esportiva «53 Volta Motociclista a Catalunya» trofeu Generalitat de Catalunya. Per evitar accidents, el recorregut per la població ha quedat tancat al pas del cotxe de Comissari de la Cursa.

dilluns, 31 — EXCAVACIONS ARQUEOLOGIQUES

Avui ha finalitzat una nova etapa de les excavacions que s'iniciaren el passat dia 12 —després de passats quatre anys dels primers treballs—, en el jaciment sepulcral, anomenat «La Sargantana», de la blama que hi ha al costat esquerre del camí que ens porta a Renanç, situada a més de la meitat del seu recorregut. L'equip és el mateix de l'altra vegada: tres arqueòlegs i un antropòleg —licenciats en arqueologia i antropologia per la Universitat Autònoma de Barcelona, i membres del Museu Arqueològic de la mateixa ciutat—, el qual equip ja ens oferí un treball sobre aquesta troballa arqueològica (vegeu SIO n.º 188, octubre 1979).

recomana

UN LLIBRE: «NEGRA I CONSENTIDA», Col·lectiu d'escriptors Ofèlia Drachs. E. Laia.

UNA REVISTA: «ARREL», bimensual de la Diputació de Barcelona.

ALS DIARIS: «Avui del Jovent», al dominical del diari Avui

A LA RADIO: «POP-POPULARS» R.N.E de 9 a 10 de la nit.

EXPOSICIO: «CONCURS FOTOGRAFIC VILA D'AGRAMUNT» al Museu Municipal del 4 a l'11 de desembre.

TEATRE: «RODA DE TEATRE», «Deixeu-me ser mariner» pel Grup Caràtula el dia 12 de desembre, a 2/4 d'11 de la nit, al Casal Agramuntí.

ACTES: Celebració del VII CENTENARI DEL GRUP ESTORIC de la façana de Santa M.ª d'Agramunt, del 4 al 14 de desembre.

INFORMACIO AGRAMUNTINA A LA RADIO:

Ràdio Tàrraga: Els dilluns a les 15 hores, informació esportiva.

Ràdio Popular de Lleida: Els dimecres a 2/4 de 8 del vespre, informació general.

Ràdio Ponent: (F.M. 98,4 Mhz.): Els dijous a 2/4 del migdia, informació general.

Història i Anecdolari

Aproximació a la Vila del Segle XIII

A primers de desembre celebrarem els actes commemoratius del setè centenari del Grup escultòric que clou la façana del temple parroquial de Santa Maria. De les imatges protagonistes d'aquesta celebració ja n'hem parlat alguna vegada en aquestes planes, però pot resultar interessant intentar conèixer com era la nostra vila en aquella època.

Ens ajudarà en aquesta tasca l'examen de més d'un centenar de transcripcions d'altres documents atorgats a Agramunt des de l'any 1215 al 1342. transcripcions que es troben a l'Arxiu Municipal per gentilesa de la família Benet de Mafet. La majoria d'aquests documents fan referència a finques urbanes i rústiques, i encara que la seva lectura no ens proporcionï una visió completa i definitiva, ens aproxima a la realitat agramuntina d'aleshores.

En el present article parlarem del recinte urbà i de les terres del terme. Referent al primer es fa difícil localitzar els immobles que s'esmenten en aquells documents, perquè en la majoria dels casos només es fa constar si són a la Vila Vella o a la Vila Nova, molt més abundants els d'aquesta darrera. Poques vegades hi consta el carrer, però la Plaça, a la vila nova, ja hi és esmentada l'any 1227. Entre 1275 i 1341, ambdós inclusivament, trobem sis vegades el carrer de Covarz, sense que tinguem la més remota idea de la via pública a la qual donaven aquest nom. Cal arribar al segle XIV per trobar esmentats altres carrers: La Sabateria (1302 i 1328), de l'Hospital (1303), Sió (1305) i el Mercadal (1315 i 1323). Per descomptat que no es tractava del Mercadal actual, sinó d'un indret dins el recinte on aleshores hi feien el mercat.

Sempre dintre el clos protegit per les muralles, s'esmenten horts, corrals i cledes, a més de cases i obradors. No té res de particular que hi surti una Carniceria o un Forn, però ja demostra un major grau de refinament que al 1284 una casa afronti amb Els Banys.

No ho podem demostrar amb proves evidents, però lligant caps que hem espigolat ací i allà, i deixant-nos portar per aquella mena

d'intuïció que proporciona la pràctica, podríem distribuir el recinte urbà de l'Agramunt del segle XIII de la següent manera: La Plaça que contempla als seus peus la Mare de Déu de pedra de la façana de l'església, era el centre social de la vila i probablement ja hi havia algun edifici públic a l'indret de l'actual Ajuntament. Els carrers amb més densitat de població eren l'eix Vilavella-Sió-Sabateria de Baix, els trams més propers a la plaça dels del Castell i de Sant Joan, i tal vegada el de l'Aspi. El sector nord del recinte urbà era el menys edificat, alternant les cases amb corrals i horts. Aquests darrers cal suposar que ocupaven la zona plana d'aquell sector: el darrer tram de Sant Joan, Mercè i Carabassa. El Mercadal de l'època el podríem situar a l'angle nord-est, a l'indret que avui ocupen les places de l'Om i de l'Hospital. I el carrer de l'Aspi, estirat a la part més meridional de la Vila Nova, barrat per la muralla a la banda de llevant i amb accessos estrets i fàcils de tancar, podia haver donat acollida al Call dels Jueus.

A propòsit de terres, en aquells esmentats documents hi surten majoritàriament tres termes: el d'Agramunt, el de Cervià i el de Tarascó, tots ells compresos en el territori de l'actual terme de la vila. Sembla que aleshores l'anomenat terme d'Agramunt comprenia les terres més properes a la població. El de Cervià quedava a la banda de ponent, perquè en algunes afrontacions hi surt «el camí que va a Preixens» i el riu Sió. El de Tarascó estava situat a llevant, era una llenca de terreny estesa en direcció nord-sud, a tocar els termes de Les Puelles i de Puigverd. Ens ho fa creure el fet que algunes finques del terme de Tarascó les hem localitzades a les actuals partides dels Salats i dels Asgons, i alguna probablement a Les Peixeres. Recordem que actualment una partida anomenada Tarascó es troba a migdia de Les Peixeres, tocant el terme de Puigverd. Al terme de Tarascó hi havia horta i una finca limita amb «la sèquia que va als molins». També com indrets d'aquest terme figuren Les Forques i Els Guals.

Ha plogut molt de sd'aleshores, han canviat els costums i el tarannà de la gent, però alguns noms encara es mantenen intactes, fent companyia a les artístiques imatges que aquests dies, més que mai, podem venerar i admirar.

LLUÍS PONS I SERRA

TALLER

Jordi Padullés

FUSTERIA METAL·LICA
Instal·lacions per a Granges
Reparació de tota classe de Maquinària
Agrícola i Industrial

Ronda dels Comtes d'Urgell AGRAMUNT

ROS ROCA S.A.

ELS ESPECIALISTES EN EQUIPS
PER A SERVEIS MUNICIPALS,
AGRÍCOLES I INDUSTRIALS

MÉS FAMILIAR

PREKO

MÉS BARAT

PER A COMPRAR MÉS
AMB MENYS DINERS

SABATERIA DE DALT, 4
AGRAMUNT

L. COMENGE

PINTOR - DECORADOR

Empaperats - Moquetes - Cortinatges

Avda. J. Mestres, 7 - 2.º

Telèfon 39 07 18

Sastreria
UNIVERS

Avda. Carlemany, 81
LES ESCALDES
PRINCIPAT D'ANDORRA

Al centre de SALOU

ideal per a passar també l'hivern,
ES VEN petit apartament,
amb molt sol, terrassa, calefacció de
de gas, tot confort.

Raó: Telèfon (977) 36 04 75

Havien acabat la jornada cansats, suats i amb unes ganes boges de retirar-se a dormir. Malgrat tot, els envaïa la satisfacció que la seva obra gairebé era acabada. Uns quants retocs, polir alguns detalls i tot es donaria per fet. Aleshores vindria la celebració de grans festes en veneració de l'obra, dies de descans i, probablement un nou plantejament de les seves vides.

Però aconseguir veure acabada la portalada havia costat un preu molt alt. Abans d'ells havien passat d'altres generacions sacrificades totalment a la construcció de la mateixa. Pares, avis, parents i amics morts en la seva tasca sense no poder veure-la mai acabada, ni tan sols imaginar-la. Molts havien mort davant quatre pedres nues, sense forma i desconeixent la finalitat de tot aquell enrenou.

Amb el temps les pedres havien anat prenent vida, tenien expressions plasmades que les feia úniques i guarnien l'obra considerablement. Podia no haver estat fàcil la seva elaboració, però era la millor obra alçada en un llarg i ampli diàmetre de la vila. Ells ho sabien i cofois i, aïhora, recelosos, la protegien davant qualsevol mínim perill.

Per fi arribà el dia que tots havien anhelat: la portalada era acabada. La satisfacció treia forces als homes i els alentava a no deixar-se caure en el seu esgotament. Tots sortien a la

plaça per contemplar-la i, tanmateix, admirar-la.

Durant el dia, el sol la besava per tots costats i, lliurada a aquest plaer, l'obra semblava molt més majestuosa. Als vespres, es respirava una sensació invisible de protecció que no havien experimentat mai. Era com si algú els vetilés el son tota la nit.

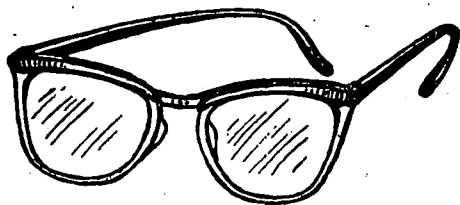
Cap d'aquells homes no s'haguera atrevit a imaginar l'existència del segle xx, cap d'ells no hagués apostat per la celebració del VII Centenari d'allò que ells havien fet possible, cap d'ells, ni tan sols la persona que va tenir la idea d'una construcció tal com la que avui gaudim, ni cap dels que van lliurar la seva vida a aquella meravellosa idea, ni qualsevol dels qui van posar tot l'afany en picar i donar vida a una pedra, no haguera posat fe en tot el que avui succeeix entorn a la seva obra. Tots duïen, però la il·lusió d'ésser coneguts algun dia per l'extraordinari treball realitzat.

El poble era ple de nit i els homes dormien amb els gots de vi i festa encara als llavis. La fosca es passejava pels carrers de la vila i deixava darrera seu una flaire de misteri que ho embolcallava tot i, tot semblava estat pres del seu encant.

Per portes i finestres s'escapaven somnis que ningú no podria mai fer seus. Eren somnis lliures que volaven alts i morien en núvols de cotó que el vent s'emportava lluny.

Començava a sentir-se olor d'albada i al cor del poble, al bell mig de la plaça, bategava fort una nova presència tot just nascuda i ja disposada a fer anys al llarg d'una història inquieta i crua i, malgrat tot, sortir-ne airosa.

Novembre 1983.

Montures, Vidres graduats i de sol de les millors marques:

Ives Saint Laurent Nina Ricci
Rai-Ban Indo Sil Houette
Diane de Carlo Pertegaz
Paula Belle Fiorucci

OPTICA AGRAMUNT

GABINET DE LENTS
DE CONTACTE

absolutament garantitzades
Proves gratuïtes i
sense compromís

BRÚIXOLES TERMOMETRES
BAROMETRES ALTIMETRES
ESTACIONS
METEOROLOGIQVES
LUPES i CONTAFILS
Piles d'aparells de sords

Optic Diplomat:
JOSEP ESTEVE

C/. Angel Guimerà, 14
Telèfon 39 02 60

LA SENTIU DE SIO. (informa, M.^a del Remei Galceran i Solà)

— Ja ha passat la festivitat de Sant Miquel que el poble esperava, uns per una cosa, d'altres per una altra... el cert és que ja ha passat, això sí, ens queda records d'uns fets que algun dia formaran part de la història de La Sentiu.

Bé, com vaig esmentar el passat mes, s'esperava un programa atapeït d'activitats, així va ésser; en faré un petit esment per donar a conèixer la nostra festa a tota la Ribera.

El 29 de setembre va començar la festa: van inaugurar-se dues exposicions que van restar obertes fins el 2 d'octubre, una de fotografies de «L'ahir i l'avui de La Sentiu», i l'altra era de maquinària antiga. Sembla, que les dues van despertar força interès, ja que la concurrència va ésser extraordinària.

El diumenge 2 d'octubre van tenir lloc els actes d'homenatge al fill predilecte de la vila, P. Jaume-M. Mola i Mateu; després de l'ofici de la Santa Missa va tenir lloc l'acte solemne d'homenatge, presidit per les autoritats locals i representacions convidades, tals com: la senyora Gladys Calderón de Córdoba (cònsol de l'Equador a Barcelona), la senyora Carme Torres (delegada territorial de cultura) i el Sr. Governador Civil de Lleida, senyor Antoni Pallarés.

Més tard, a la plaça de l'Ajuntament, va haver-hi una exhibició d'un grup d'esbart folklòric de Quito; i després, audició de sardanes.

Van animar les festes diferents grups musicals, entre ells un d'havaneres; també va haver-hi competicions esportives i cucanyes per a la mainada.

— Ara, el camp s'emporta el comentari del moment: la sega del blat de moro; rendeix, sí o no? Quin percentatge?, ja ho veurem, però esperem que sí, oi?

MONTGAI (Informa, Concepció Ribalta i Solé)

La falta de pluges ha estat la nota dominant de tot el mes d'octubre, cosa que preocupa molt els pagesos, que veuen difícil la sembra dels cereals. Per altra banda, al poble no falta aigua, i de moment estem ben abastits.

A finals de setembre, concretament el diumenge dia 25, començà el campionat provincial de futbol de la Tercera Regional, grup 27, on aquest any juga el Montgai. El nostre equip féu un bon debut ja que el primer partit, jugat a casa, guanyà als de Belllloc amb el resultat final de tres a dos. Desitgem que durant tot l'any tingui tanta sort com al principi, ja que els tres darrers partits han estat negatius.

Pel diumenge dia 30, és prevista la Tercera Trobada de tots els fills de Montgai residents a fora. S'estan preparant moltes coses i molts actes, i es preveu l'assistència de molta gent. Esperem que el dia acompanyi, ja que els actes es celebraran al camp d'esports. Entre d'altres coses hi haurà un partit de futbol, i la preparació d'una gran «Cassolada» per a tots els assistents.

PRADELL (Informa, Pau Font i Solé)

— Tal i com deia en el número passat, va ploure! Sí, ja ho sé que no va ploure molt, però sempre va bé veure com cau un raig d'aigua. En total, 11 litres per m².

— En aquest mes d'octubre la «mobilització» de tractors és general, ja que comença el temps de sembrar. El panís es recollirà dins de poc i ja s'ha fet l'última sega d'alfals de l'any.

BATEIG. — El diumenge dia 23 es va batejar al que ara porta per nom Ramon-Maria, fill de Marcel·la i Ramon (de ca) Trepa-

dor). Feia molts dies que no se sentien repicar les campanes per un esdeveniment d'aquesta mena.

QUINTOS. — Aquest any, i en aquest mes d'octubre, el dia 10, ha marxat a la «mili» el Josep Maria Folguera. El seu destí ha estat Còrdova i no podem expressar la seva opinió perquè ara no és aquí.

PREGARIA. — D'ara en endavant caldria encendre una espelma cada setmana al Sant que un caigui més bé, per demanar-li que ploqui. Si no funciona, no s'accepten reclamacions, de cap mena.

MAFET D'AGRAMUNT (Informa, Antonieta Figueres)

SETEMBRE. Ens han destinat un nou mossèn, fins ara era mossèn Pal el que ens venia a dir la missa i ara ho farà el mossèn Josep Maria Santesmases. Des d'aquí la meua salutació.

OCTUBRE. FESTA MAJOR. Els dies 8 i 9 varem celebrar la nostra festa, aquesta és de les darreres que se celebren per a les nostres contrades. El dia 8, després d'un repic general de campanes, es va organitzar jocs de cucanyes per a la mainada entre jocs japonesos, corrida de sacs, elevació de globus, trencar testos (olles no en van trobar) i la traca; la quitxalla s'ho va passar d'allò més bé, ja que per a tots hi havia gran quantitat de premis que van estar cedits molt gentilment per «la CAIXA».

A la tarda, a les 8, sessió de ball a càrrec del conjunt «RIVER'S»; a la nit lluit ball pel mateix conjunt; per la sessió de tarda no hi havia molta gent, però a la nit ja es va animar; per cert que aquest any va venir un cotxe de xurreria.

El diumenge dia 9, a la 1, missa cantada pel mateix conjunt, que va resultar molt llúida; en acabar la missa ens va sorprendre molt gratament la presència de mossèn Pal que ens va dirigir per poder cantar els goigs a la Mare de Déu del Remei, sembla impossible que detallets tan petits ens omplin el cor de joia, però així és; gràcies per la seva presència, va significar molt aquest quart d'hora que va ésser entre nosaltres. A la sortida es va fer sessió de ball vermut.

Per la tarda, a les 8, sessió llarga de ball; es pot dir que fins al moment de fer mitja hora no s'hi cabia, hi havia molta gent, i les cares de tots els del poble havien canviat, doncs feia poca estona s'havia fet una reunió per a poder posar un pegat al vedat i s'havia quedat d'acord. Així que es pot dir que va ésser una bona festa major.

VEDAT. El dia 9 això semblava una «romeria» o un «aplec» de tants cotxes que hi havia per poder caçar, però com que ja s'havia fet l'acord de canviar d'amo, es va demanar la presència dels guardes d'ICONA i la guàrdia civil, a fi d'avisar que ja estava acotat.

MONTCLAR D'AGRAMUNT (Informa, Maite i Montse Galceran)

Aquest mes no hi ha gaires novetats, les poques que hi ha, són aquestes:

— El passat dia 9, es va començar la temporada de caça.

— L'altra, és que aquest mes els pagesos ja han començat a treballar les terres de fort, per sembrar-les. Però no basta sols que siguin treballades, sinó també l'ajuda de la PLUJA. Esperem que la tan esperada pluja es deixi veure força aviat.

HOSTAFRANCS (Informa, Roser Porta)

— Pocs fets remarcables s'han produït durant aquest mes en el nostre poble. Un cop encetada la tardor, la recollida de les

ametlles proporciona, per uns mesos, feina a la pràctica totalitat dels membres de les famílies, i mereix esmentar-se pel fet d'ésser gairebé l'única labor pagesa que admet, en l'actualitat, la participació de la dona. És típica la imatge de la família damunt la carreta que parteix vers la planta d'ametllers, al matí o a migdia, per retornar al capvespre amb els sacs plens, que aquest any semblen ser abundants. La labor, però, rudimentària i d'escassa productivitat, tendeix a desaparèixer amb els anys.

— Passem a l'apartat cultural. La crisi de constitució interna que recentment travessava el Patronat de la nostra Biblioteca ha estat tema de conversa freqüent en els darrers temps, potser més en l'exterior que en el mateix Hostafrancs. Sortosament, l'enorme preocupació que per als membres del Patronat suposava el trobar un nou president, davant la dimissió d'en Jordi Cuixart, a estat solventada per ell mateix de la següent manera: en la darrera reunió plenària, celebrada el passat 24 de setembre, ens proposà accedir de nou a la presidència durant un any més, acompanyat per una Junta Rectora que ell mateix nomenaria, la que considerés més adient i capaç d'assolir la tasca amb plenitud. La Biblioteca, reanimada per la superació de l'obstacle, inicia una nova temporada amb previsions abundoses, de cara a l'augment de volums i de relacions populars.

— Afegim, per acabar, la notícia d'un fet recent (va ocórrer el passat dissabte 8 d'octubre), protagonitzat per un noi d'Hostafrancs i que tingué Agramunt com a escenari. Es tracta de l'accident de carretera que sofrí en Josep M.ª Ortiz al pont que dona entrada a la nostra vila, degut a un avançament imprudent, en el que intervingé també el cotxe que anava davant. El vehicle primer restà notablement afectat, de tal manera que resultà gairebé miraciós que el conductor en sortís iihès. Les destrosses ocasionades a la barana del pont posen de manifest l'impacte del cop, que molts varem presenciar. El pitjor, però, no arribà a passar, quan en principi semblava evident que l'accident no podia reduir-se a destrosses materials. Agraïm-bo al destí, i, com no?, donem també les gràcies a la Guàrdia Civil d'Agramunt, que en tot moment atengué complidament als que varem romandre allí per fer costat a l'amic.

BELLVER D'OSSO (Informa, Jordi Pedró i Balagueró)

Octubre '83.

CANVI DE METGE: cap a mig mes d'octubre varem haver de dir adéu al Dr. Pascual que ja feia bastant temps que visitava els nostres malalts i alhora donar la benvinguda al nou metge Dr. Castells. Com els precursors, viurà a la casa del metge de Les Pallargues i visitarà tots els poblets dels voltants i sembla ser (de forma oficiosa) que a més d'Ossó de Bellver, com feia el Dr. Pascual, també farà els dos restants pobles del municipi.

ABASTAMENT D'AIGUA: l'aigua sempre ha estat un dels plats forts als meus comentaris i ara un mes més n'hem de parlar. Durant aquest mes hem rebut dues honorables visites, la primera fou d'un senyor que representava l'INSTITUT GEOLOGIC I MINER DE LA CONCA DE L'EBRE, l'altra d'un representant del DEPARTAMENT DE GOVERNACIÓ de la Generalitat, ambdues relacionades amb l'abastament d'aigua. Però per ara només dades i fer informes sense donar cap solució. De fet la solució ens l'ha donada el mateix subsòl amb la revinguda de les aigües i ara ja en tenim i no en patim. Això de l'aigua cada

dia es fa més irracional i l'explicació d'aquestes anades i tornades és difícil.

Per últim un petit comentari d'aquestes pluges d'aquests darrers dies del mes: Anirà força bé per sembrar i, sobretot, pel que ja n'estava de sembrat. Ara que no faci massa fred i que deixi néixer les llavors!

OSSO DE SIO (Informen, Carme i Marisol Miralles)

— Durant tot aquest mes no han passat gaires fets importants. D'entre aquests podem destacar la Festa Major d'aquest poble, aquesta es celebrà el segon dissabte i diumenge d'octubre. Fou una festa major molt animada, sobretot el diumenge.

— Un altre fet molt bonic va ser el bateig d'en Josep M.ª Farran i Mitjavila fill d'en Josep M.^a i d'Ester. Aquest bateig es celebrà a l'església d'Ossó de Sió i hi assistí molta gent. Hem de destacar també el fet que mossèn Maurici Cirera ha restaurat la instal·lació elèctrica de l'església ja que aquesta no estava en gaires bones condicions.

— Ja ha arribat l'època de sembrar. Els pagesos ja han tirat l'adob a les terres i ja volen sembrar. Esperem que aquest any hi hagi una bona collita.

MONTFALCO D'AGRAMUNT (Informa, Tere Rovira)

OCTUBRE. Dia 10, diumenge: **VEDAT.** Aquest dia es va alçar el vedat i els caçadors, que ja feia dies que ho esperaven, van començar a tirar trets.

Dia 30, diumenge. **PORC SENGLAR:** Uns caçadors de Barcelona van marxar més que contents cap a casa, després d'haver mort un porc senglar.

Creiem que escapant-se dels trets de caçadors d'algun vedat del costat va fer cap a Montfalcó. Com tots sabeu, aquí hi ha tan sols caça menor.

Aquests caçadors, es veu que portaven unes quantes bales, amb les que van fer front al senglar, si no, sols amb els perdigons no l'haguessin pas pogut matar. La bèstia pesava uns 70 kgs. El van caçar molt a prop del poble.

PUIGVERD D'AGRAMUNT (Informa, Joan Avellana Mora)

COMPRA: Aquest mes s'ha comprat un cotxe, Renault 9, propietat de Ramon Andreu.

ACCIDENT: Un dels dissabtes d'aquest mes, quan ja era la matinada, hi va haver un accident en el famós i perillós revolt de Puigverd que tantes vegades, junt amb la velocitat, han estat els causants dels accidents que, amb l'arreglada de la carretera, afavoreix la velocitat i els incidents que sovintegen.

CANVI: Aquest mes s'ha fet el canvi de majorals i majorales. Han sortit Josep M.ª Llorens i Joan Manuel Guixé, i han entrat Joan Salvador i Josep Marbà, i per part de les majorales surten Marta Serra, i Montse Llobera per donar pas a Mercè Solé, i Isabel Infante.

COMUNIO: El dia 23 va fer la primera comunió Mireia Corrales Gomà, al santuari de Sant Ramon.

DOMUND: Com és de costum en aquestes dates, a Puigverd també es va celebrar el DOMUND com a molts altres llocs que també ho acostumen a fer.

Preguem als nostres lectors que ens disculpin el retard en l'aparició d'aquest número de SIO; les causes han estat degudes a una avaria en la màquina linotipia que compona el text, i que ens ha impedit imprimir-lo al seu temps.

VII Centenari del Grup Escultòric de la Portalada del Temple de Santa Maria

ACTES

Diumenge, 4

- A les 12. Inauguració del «III Concurs fotogràfic Vila d'Agramunt» al Museu Municipal i de l'exposició dels treballs presentats pels escolars de la vila al Certamen Artístic.
- A 2/4 d'una. Gran espectacle infantil a la plaça de l'Església i al Casal, a càrrec del grup «Artristes». En finalitzar, lliurament dels diplomes de participació a tots els que hauran col·laborat en el Certamen Artístic.

Dijous, 8

- A 2/4 d'una. Projectió, amb xerrada col·loqui, de diapositives sobre la portalada de l'església al cinema Avinguda.

Diumenge, 11

- A les 11. Missa celebrada pel Dr. Joan Martí Alanis, Bisbe de la Diòcesi d'Urgell i cantada per la Coral d'Avui, que oferirà al termini de l'acte religiós un breu concert.
- A 2/4 d'una. Acte acadèmic al cinema Avinguda amb la presència del Director General del Patrimoni Cultural de la Generalitat, senyor Jordi Bonet, Cap de Serveis de Cultura de la Generalitat i altres autoritats i personalitats.

En el transcurs de l'acte es lliuraran els premis del III Concurs fotogràfic.

ORGANITZA EL CONSELL DEL PATRIMONI CULTURAL DE LA VILA AMB EL SUPORT DE LA PARRÒQUIA I L'AJUNTAMENT D'AGRAMUNT

Agramunt, desembre de 1983

DE LLIBRES

Pere CALDERS

Tot s'aprofita

col·lecció El balanci, núm. 155

Edicions 62. Barcelona (1983)

174 pàgines

preu 580 pessetes.

Ben pocs deuen ser els lectors que no coneixen en Pere Calders. No serà superflu, tanmateix, recordar-ne les dades biogràfiques més importants. Pere Calders (Barcelona, 1912) va estrenar-se amb *El primer arlequí* l'any que esclatà la guerra. De llavors ençà no ha parat d'escriure i publicar, si bé s'ha de dir que del 1939 fins al 1954 hi va haver un lapsus degut a les raons polítiques que prou bé tothom coneix. El 1955 publicà un recull de contes *Crònica de la veritat oculta* i des d'aleshores ocupa el primer lloc al «hit-parade» dels contistes catalans. Sens cap mena de por a equivocar-nos, hom pot assegurar que Pere Calders és el millor escriptor de contes que tenim a la literatura catalana d'avui. Qui vulgui llegir-lo íntegrament pot intentar de fer-se amb *Tots els contes (1936-1967)*, encara que el títol, a hores d'ara, sigui en part inexacte, puix tot i contenir els dos llibres adés esmentats més *Gent de l'Alta Vall (1957)*, *Demà a les tres de la matinada (1959)*, *Aquí descansa Nevarres (1967)* i una colla de «Contes diversos», no inclou (per haver-se publicat posteriorment) *Invasió subtil i altres contes (1978)* i *Tot s'aprofita*. També, Pere Calders ha conreat la novella; així tenim d'ell *La glòria del doctor Làren (1937)*, *L'ombra de l'atzavara (1964)*, *Ronda naval sota la boira (1966)* i *Unitats de roc (1938)* que, segons ha anunciat Edicions 62, ben aviat serà reeditat. La llista, per tant, és llarga i, si volem ser justos, encara hi hem d'afegir l'adaptació escènica del conte infantil *Antaviana* que tant fama i tant d'èxit li ha reportat aquests darrers anys. Unes últimes dades biogràfiques: Pere Calders durant el seu llarg exili (del 1939 al 1963) residí a Mèxic; ha treballat sempre en connexió amb el món editorial (de dibuixant, sobretot); i actualment viu en un pis a Barcelona, on, després d'haver-se jubilat, es dedica a l'agradable tasca d'escriure contes.

Tot s'aprofita és un recull de contes. No es tracta d'un recull estructurat i fet a posta per l'autor, sinó que és un aplec de contes disper-

sos i diversos que havien aparegut en revistes comarcals i publicacions de molts tipus. *Tot s'aprofita* és, doncs, fruit de l'endreqü que ha fet Calders en un moment donat. Això, en part, n'explica el títol i fa que al costat d'uns contes «normals» n'hi hagi uns altres de «breus» a la manera d'acudits (a l'estil dels que ja havíem tingut ocasió de veure en *Invasió subtil...*) i, en tercer lloc, hi inclogui una narració que va escriure a Mèxic (el 1959!) i que té un to molt diferent de la resta de l'aplec.

Tanmateix, si haguéssim d'assenyalar quin és el comú denominador de *Tot s'aprofita*, diríem el mateix que ja coneixem de Calders: l'adscripció d'un món i d'unes actituds humanes que per un cantó són reals i, per l'altre, són fantàstiques. La fantasia, doncs, i la realitat van de bracet; i tot queda amanit amb un humor net, franc, feliç. Un humor que en alguns casos esdevé ironia i denúncia de la pròpia situació humana. Un humor que arrenca de la realitat quotidiana per traslladar-nos en un món insòlit i absurd. Ja va dir Albert Jané que «Calders aconsegueix de crear, en les seves narracions, tot un món propi i característic, coherent i fascinant alhora».

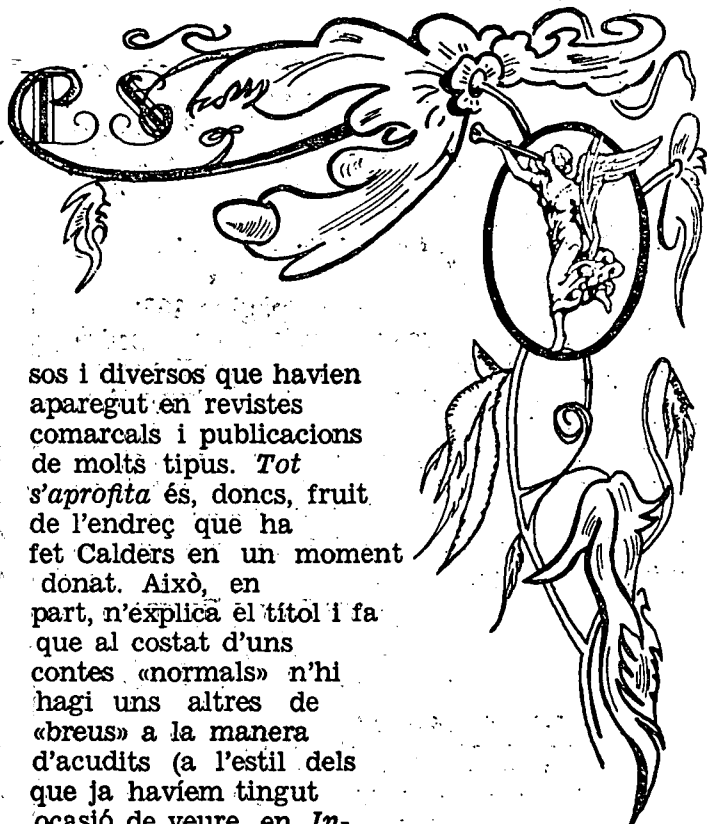
I un botó de mostra, encara que insignificant, en pot ser el «conte breu» de *L'edat d'or*:

«Va llevar-se emmurriat, amb el geni de través, i començà a regirar tota l'habitació. Obria calaixos i armaris, rebotia la roba per terra i de sobte es va posar de quatre grapes, per mirar sota els mobles.

La seva dona, del llit estant, amb les mans al clatell, se'l mirava amb un somriure mofeta i l'aire de deixar-lo fer. «Si trenques res», pensava, «ja em sentiràs». Al cap d'una bona estona, li preguntà:

— Què et passa, ara? Què tens?

Segueix

— He perdut la memòria i no la trobo en lloc! —va respondre ell amb un rebuf.

La dona va esbatanar els ulls, alçà els braços com si clamés al cel i enrigidí tots els músculs de la cara, per expressar la infinita paciència d'aquest món.

— Que no ho veus, infeliç —digué—, que la portes posada?

(pàgina 163)

Alhora, amb aquesta mostra, hom podrà copsar que en Pere Calders gasta un llenguatge pràctic, funcional, viu i que està lluny d'excursos retòrics.

Qui vulgui, doncs, passar una bona estona amb l'humor, la fantasia i la humanitat de Pere Calders, que no deixi de llegir aquesta obra. De segur que no serà la darrera que llegeixi de Calders.

JOAN PUIG I RIBERA

Al poble d'Ossó de Sió

*Poble d'Ossó de Sió
que tens nom d'animal (racional)
això per la gent no resa
ja que tots són de bé com cal.*

*El cognom és de natura
per fer-lo més original
és d'un riuet que per allí passa
però sempre amb poc cabal.*

*Es poblet com de pessebre
posat dalt d'un tossal
encara que si bé el mireu
sembla un poble medieval.*

*Aquest poblet del Sió
jo diré que molt l'admiro
i si massa m'apureu,
més bé, diré que l'estimo.*

*On són? direu, els motius,
si tu no n'eres fill,
però ho és la meva dona
que fins avui encara tinc.*

*De tots els de la Ribera
és al que sento més estima
però que no s'enfadin els altres,
que també els tinc simpatia.*

*Que em compreguèssiu Riberencs
és el que jo voldria,
ja he dit que la meva dona
d'Ossó de Sió n'és filla.*

*Jo n'estic d'ell molt joiós
i me'n fan bona acollida
si algun disgust en tinc
deixeu-me que en passi via.*

*N'està al centre com sabem
de Castellnou, Montfalcó i Bellver
i de tots ells Ossó
n'és un digne davanter.*

*Té una plaça molt bonica
on hi té la Creu de Terme,
els carrers també són nets
i dona goig anar-hi sempre.*

*Des de Barcelona t'envio
estimat poble d'Ossó,
una forta encairada
i que em recordis tant com jo.*

LIBORI FITO I CALDERO

En commemoració de l'ANY MUNDIAL DE LA CREU ROJA, l'Assemblea Local d'AGRAMUNT, organitza diferents actes que tindran lloc del 7 al 18 de desembre, en homenatge a tot el personal de la seva Brigada, Socis i Col·laboradors.

Dia 7, a les 9'30 de la nit. Al local de l'Assemblea TAULA RODONA, per la facultativa de medicina general Dra. **Montserrat Felip i Trepàt**, amb el tema:
ACCIDENTS EN LA INFÀNCIA

Dia 8, a les 12 de migdia. **MISSA** solemne en honor de la Patrona, cantada per **LA CORAL D'AVUI**.

A les 5'30 de la tarda. Al Casal Agramuntí, Recull de Música Catalana pel Conjunt **SHOWMEN**, i a continuació lliurament de **DIPLOMES** a tot el personal que hagi pertangut al Destacament Local, finalitzant amb un **GRAN BALL**

Dia 18, a les 9'30. Als locals de l'Assemblea, **TAULA RODONA** pel Sr. **Joaquim Felip i Trepàt**, amb el tema:
TOXICOMANIES

A les 6 de la tarda. **GRAN FESTIVAL INFANTIL** a benefici de l'Assemblea Local

Suplement n.º 20

Precisions sobre la Carta de Població d'Agramunt

L'octubre de 1980 la revista *Sió*, amb motiu del seu número 200, va publicar un suplement especial en el qual Joan Novell i Ramon Cases, professors de Tàrrrega, publicaven, traduïen —el segon— i estudiaven —el primer— la carta de població que el cotme d'Urgell Ermengol VII i sa muller Dolça van atorgar a la vila l'any 1163. La iniciativa és verament lloable, car així es popularitzava aquest important document. Entre d'altres coses, perquè el pergami original —o, millor, el seu «trasllat» o còpia de l'any 1417, fet sobre una altra còpia de 1214, avui perduda, i aquesta, sobre l'autèntic pergami original, també desaparegut— no és de fàcil consulta actualment. Aquesta carta de població d'Agramunt havia estat transcrita i detalladament comentada —però no traduïda textualment— per Ramon de Siscar l'any 1884, juntament amb d'altres privilegis de la vila, a les pàgines 49-52 i 8-16 del seu discurs a l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (obreta que en edició individualitzada porta el títol *La carta puebla de Agramunt y los privilegios... Memoria leída en la sesión del 14 Enero de 1884 de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, Barcelona R.A.B.L.). Josep M. Font i Rius, a *Cartas de Población y de Franquicia de Cataluña* (Barcelona/Madrid. C.S.I.C., I.J.Z., E. E.M., 1969, 2 volums) recull també el text llatí.

En la meua modesta opinió, el treball de Novell i Cases té algunes petites imperfeccions. La presentació és molt bona i intel·ligentment concebuda per a un públic ampli, i el treball desplegat, indubtable; tanmateix, com dic, em sembla que hi ha més d'una ingenuïtat, més d'una imprecisió i més d'un punt fosc en la traducció i en la comprensió, i això a part dels errors d'impremta, que a ve-

gades falsegen un xic el text llatí. Tot plegat m'ha impulsat a escriure aquestes ratlles, per a corregir o, si més no, donar la meua versió sobre aquests punts conflictius del text i de la traducció, des d'una òptica més literal i menys lliure que la que donen Cases i Novell. Si he trigat tres anys a fer-ho, és només perquè no ha estat fins ara que m'he decidit a recollir i sistematitzar les meves objeccions, i també per una simple qüestió de motivació.

Primerament donaré per ordre d'aparició en el text totes les correccions que en la meua opinió són convenientes, i després la meua versió de la traducció de la carta. Convindria que el lector tingués al davant l'estudi de Cases i Novell per a tot això. Les objeccions, comentades, són:

- *filius nostres* no té sentit. Ha de ser *filius noster* (vegeu Siscar). Error d'impremta, segurament.
- el terme *populatoribus, populatam*, crec que s'hauria de traduir per «pobladors» i «poblada», més que per «conqueridors» i «conquerida». La traducció literal em sembla la més correcta, per descomptat més que la de sentit clàssic (saquejar, entrar per la força). Aquella gent pensaven en català, i ho traslladaven directament al llatí. Endemés, el 1163 ja feia un segle que la població havia estat conquerida...
- igualment, *villam* em sembla que s'ha de traduir directament com a «vila», i no «poble». Per més que en llatí *villa -ae* no té pas tampoc aquest significat...

- *causa* no crec que sigui correcte traduir-ho com «per altres motius». Crec que és una redundància de *ture*, i sembla intuir-se que hi hagués baralles de termes.
- a *carreris* crec que pel context i la forma li escau més «carrers» que «camins».
- *et cum cultis et ermis*: els autors no ho tradueixen, s'ho mengem...
- *statoribus et habi[ta]toribus et populatoribus* jo ho traduiria per «estadants, habitants i pobladors», i no per «regidors, habitants i conqueridors». Són termes sinònims i redundants, molt usual en el llenguatge medieval, i no pas —em sembla— termes diferenciats com dóna el traductor. A més, noteu la gradació: de veinatge nou a vell.
- el *tibi* de *qui tibi sunt* ha de ser clarament un *tibi*.
- traduir *de omni vestro posse vestra* per «a causa de tot el vostre poder» és —crec— inacceptable, una ingenuïtat. La traducció correcta em sembla que és: «de tot el vostre poder vostres» [les coses a què es fa referència abans].
- *cum volueritis* crec que troduir-ho «amb els qui heu volgut tenir» és forçar molt la traducció i sobretot inventar-se paraules que no són al text. Per a mi és molt més obvi: *cum* conjunció de subjuntiu amb *volueritis* en pretèrit perfet: «com hagueu volgut» o «com vulgueu».
- *quicquid*, segons Siscar, és *quidquid*.
- al final de la primera paragrafada, segons Siscar, la paraula que segueix a *militibus*, i que Cases i Novell no arrisquen, és *et sanctis*. Igualment a la carta de població de Lleida. N'hi ha prou, doncs, per a fer una suposició amb base. El paràgraf vol dir que el comte dóna totes aquestes llibertats de posseir, heretar i tractar amb propietats només al comú del poble, no pas als privilegiats, a la gent de l'estament religiós (*sanctis* vol dir «sants», «gent sagrada», o sia, eclesiàstics) ni tampoc a la del nobiliari (*militibus* vol dir «militars», «gent d'armes», o sia, cavallers, nobles). Per descomptat, la traducció de *militibus* per «soldats», tal com fa Cases i

Novell, és molt ingènua. Sembla com si no haguessin acabat d'entendre ben bé el sentit de la clàusula.

- *leudam, usaticum*, és millor traduir-los pel nom equivalent, i no en concepte (lleuda). En una traducció no es posa l'explicació d'un terme, això va en tot cas al comentari. S'ha de respectar la literalitat del text. La lleuda (o peatge, pontatge, etc.) era un impost que s'havia de pagar per entrar mercaderies a les ciutats i viles on hi havia mercat i s'hi anava a vendre. Es feia segons tarifa fixa. Quant a *usaticum*, no l'acabo de captar. Tal vegada —encara que no ho veig massa probable— es refereix a alguna obligació derivada dels usatges de Barcelona (penes jurídiques sobre transgressions comercials, per ex.), car en aquell moment els usatges de la ciutat comtal agafaven cos i natura legal definitiva i estaven de moda arreu de les terres catalanes. La traducció que donen Novell i Cases d'*usaticum*, «ni cap altra cosa acostumada», o sia, agafant el mot «usatge» en el sentit literal de «costum» —en aquest cas impositiu— pot ser també vàlida; d'aquesta manera, amb el terme *usaticum* s'englobarien altres impostos menors, semblants a la lleuda (passament de ponts o peatges, probablement, el teloni, drets de mesuratge, etc.).

- *nec in comitatu Urgelli* [que no *Urbelli*] *in aliquo loco* crec que s'ha de traduir per «ni al comtat d'Urgell en qualsevol lloc» [d'aquest], i no pas «al comtat d'Urgell o a qualsevol altre lloc». No veig la partícula disjuntiva enloc. De més a més, és el més lògic que aquells privilegis donats pel comte d'Urgell, només abastessin per al comtat d'Urgell. De l'altra manera, es podrien entendre referits a tot Catalunya... o a molts territoris on el comte d'Urgell no tindria poder per a concedir pas res ...
- segons Siscar, *ullo contradicente* és en realitat *nullo contradicte*, gir que no implica personalització. Crec fins i tot que això podria canviar el sentit de la frase i que podria referir-se a que la protesta la fes no una persona perjudicada, sinó el mateix intestat que voldria donar els seus béns a determinades persones, però que no ho podria fer perquè no hauria fet testament. Amb tot, no li veig sentit.
- Siscar dóna a *emere* (comprar) el sentit de «vendre», d'«esmerçar». Per descomptat, aquest és el sentit que més escau al text, car és molt poc lògic que els prohoms de la vila haguessin de comprar l'herència d'un intestat que ni família tenia. Senzillament se la quedarien per a la vila i en treurien partit, i llestos. De tota manera, cal reconèixer que *emere* significa realment «comprar»...
- *amore Dei* s'ha de traduir evidentment per «per amor de Déu» i no «en nom de Déu».
- a *senior -oris* potser li escauria millor aquí la traducció «venerable», «honorable», fins la de «senyor» —menció diferent a *dominus -i*, car aquí la menció és feta per un superior al noble— que la literal d'«home gran», molt simple.
- *vicarius* es pot traduir ja amb el nom clàssic de «veguer». A més, dient «vicari» hom pot crear àdhuc despist, car el vicari, segons tenim entès, era una mena de castlà dels segles IX-XI.
- traduir «perjudici» de *districtum vel forsam* em sembla amagar el sentit agressiu i molt concret que tenen aquests termes al text, que inclouen subjacentment la idea de violència per part del comte, em sembla a mi. El *districtum*, per exemple, era la facultat feudal de jutjar i de castigar.
- la traducció que Cases i Novell fan de la frase *praeter fidelitatem et solam rectam iustitiam quam quisque* [ha d'anar separat] *habitantium et populantium et aliorum hominum ibi rectam mereant sine enganno de vobis iamdictis* em sembla molt rimbombant i molt estranya (veure); no capten —ben al contrari— el sentit restrictiu que crec que té aquesta clàusula envers totes les anteriors: el comte no s'immiscuirà en els assumptes dels agramuntins lliures *mentre* aquests li siguin fidels i administrin la justícia que s'espera d'ells; la traducció que donen ells, en canvi, a mi em sembla que desvirtua aquest sentit que jo trobo i provoca confusió en el text.
- *aliorum hominum* es tradueix «dels altres pobles». Em sembla molt evident que ha d'ésser «dels altres homes». Es refereix als homes que estiguin a Agramunt sense ser habitants o pobladors de la vila.
- *ibi rectam* se la mengen, no ho tradueixen, i a em sembla que cal fer-ho, car és una redundància que té un sentit molt precís en el text.
- al privilegi de les fiances, a la segona línia, el traductor inclou una menció als raptors que no existeix al text llatí del costat, tal com està transcrit. Es un oblit d'impressió, car el terme existeix realment (vegeu Siscar).
- traduir *iaciat directum secundum usaticum civitatis ville per* «es comporti a la vila segons el recte usatge de la ciutat de Barcelona» potser no és incorrecte, si més no en el sentit de la frase. Tanmateix, jo crec que es pot arriscar aquí una altra interpretació: *secundum* en el sentit de l'usatge segon. En efecte, el segon usatge de Barcelona, intitulat *Homicidium et cuguciam*, és precisament el que va referit a aquest tema dels homicides i lladres (obligava a jutjar l'acusat per via de dret, sense l'alternativa dels judicis de Déu). Crec, doncs, que el de la carta podria justament esmentar aquest usatge concret.
- *Si iam aliquis tenuerit pignus aliquod* crec que s'hauria de traduir «Si algú tingués alguna fi-

ança», i no pas «I si algú entrega una fiança per un altre», traducció que em sembla molt forçada i que enfosqueix tot el paràgraf.

— *fideiussor* no és ben bé «hipotecat», com tradueixen Cases i Novell, em sembla. És «fermancer», «fiador», crec jo. Un hipotecat és un deutor més envers una persona. Un fermancer, en canvi, és aquell que ha de pagar a una tercera persona el que ha promès pagar d'un amic seu, del qual respon. Un fermancer ve a ser un avalador, un fiador. Per això tot aquest paràgraf em sembla que té en la traducció d'aquests una òptica equivocada. Per exemple, la frase *vel fideiussor tot ei reddere debitum* és traduïda: «o bé que [el deutor] li retorni tot el deute»... i es deixa de traduir alegrement la paraula *fideiussor*, com si no fos al text. Des del meu punt de vista, és aquí el fermancer l'avalador, aquell que és amenaçat. És també ell el que pot haver de pagar 1/3 part del deute (de més a més d'aquest) com a indemnització si no el paga en nom del deutor. Per això també a la frase *Si autem debitor vel fideiussor abstulerit vel negaverit pignus debitori vel alicui impignoranti pro debitore* no es concep que *debitor* vagi amb *abstulerit* i *fideiussor* amb *negaverit* exclusivament, i per això *pignus debitori* és traduït per «fiança a un altre deutor»... quan al text llatí l'adjectiu «altre» no hi és pas, i només diu *debitori*, «deutor», probablement el mateix del que està parlant tota l'estona. És la figura del fermancer, doncs, la que crec que aquí cal individualitzar, o sia, la del deutor arrossegat per un altre deutor per voler avalar-lo i la que és amenaçada si estafa el deutor per la fiança que al seu torn aquest li ha volgut donar perquè respongués per ell. Sóc conscient que aquesta interpretació pot semblar arriscada, i jo tampoc no voldria posar les mans al foc assegurant que és certa. El millor que es podria fer seria consultar amb un especialista, car, com reconeix Siscar, aquesta part del text és molt fosca.

— *quascumque* s'ha de traduir en plural, no en singular: «qualssevol», no «qualsevol». Vull creure que és només un error d'impremta.

— *errant* és evidentment *currant* (Siscar). I, quant a la traducció, crec que és millor el literal «corrin» que «recorrin», perquè si fos «recorrin» el

verb seria probablement *percurrant*. Ara bé, «Córrer» és molt gràfic, com a verb, del que podria passar en aquests casos. ¿Tal vegada engegarien els adúlter des d'una punta de carrer a l'altra, despullats i la gent, posada a banda i banda, o els representants de la justícia, darrera d'ells, els afuetarien mentrestant, i com més correguessin el carrer més aviat acabaria el suplici i la vergonya, o sia, que seria gairebé una carrera contra-rellotge? Però per una altra banda, no era normal que s'haguessin de complir un nombre determinat d'assots? Si era això, no podien pas córrer. Però llavors, per què el verb?

— *omnis lex patriae* s'ha de traduir per «tota llei de la pàtria» (sentit genèric), i no pas «la llei de la pàtria», menjant-se l'adjectiu, cosa que sembla indicar que hi havia una llei concreta sobre el tema, quan sembla que no és pas aquest el sentit concret del text. No és pas evidentment el mateix, una traducció o altra.

— en el compromís de respectar els privilegis, la transcripció de Siscar diu que després de *bona nostra fide* hi diu *sine vestro et vestrorum enganno*, mentre que Cases i Novell només donen *sine vestro enganno*. És més lògic el primer gir, més complet, i que, per exemple, una miqueta més avall també es repeteix.

— l'expressió *i [gar]entes* està equivocada. És *i[n] par]entes*. És un simple error d'impremta, és clar. Siscar diu que sembla que hi digui això, al pergami. Si el terme és realment *parentes*, a mi em sembla que més que la traducció lliure «col·laboradors» és millor la literal «pares», car el terme inclou un sentit paternal.

— la datació de la carta no és tampoc captada per Novell i Cases. *in mense idus novembris* em sembla obvi que no significa pas «a la segona setmana de novembre» com tradueixen Novell i Cases, molt còmodament. Jo crec que vol dir que el document va ser fet «el dia d'idus en el mes de novembre». De fet, aquesta és la traducció més lògica. I, com que al novembre els idus cauen el dia 13, això significaria que el document va ser fet exactament el dia clavat dels idus, o sia, el 13 de novembre. Quant a l'any, la interpretació és correcta. Encara que es dati a partir

de l'encarnació, i no del naixement, de Crist. no hi ha motiu per a fer cap càlcul i correcció de data. L'any de l'encarnació i del naixement de Crist és el mateix. Només abans del 25 de març —inici de l'any calculat així— hi ha problemes per a l'adscripció de l'any, però aquí estem al novembre. Aquest sistema de datació a partir de l'encarnació de Crist era molt usual a l'època medieval.

- el terme *signum*, amb la creuassa al mig, opino que és millor traduir-lo literalment. «signe», en lloc de «firma», que pot tenir connotacions massa contemporània per al lector no avesat.
- a continuació el traductor s'inventa una paraula, «d'Urgell», que no apareix pas al text original. Almenys, no en la transcripció que es dona d'ell.
- en la part final dels noms i cognoms, Siscar pensa que *Pilliperti* és un cognom massa estrany a la comarca i que probablement sigui una corrupció de *Pellicerii*, Pellisser, cognom força més comú. I a més tenint en compte —penso jo— que els pellissers semblen haver estat dels artesans més importants de l'Agramunt d'aquella època (per ex., un segle després són esmentats en un lloc d'honor en l'acta de fundació de la confraria del St. Esperit, tan important per a la vila).
- sobre el cognom *Hafz*, cal anar amb compte a l'hora d'acceptar-lo unilateralment. Siscar llegeix això en el pergamí original, però no en dona seguretat.
- *feci* es tradueix evidentment no per «faig», sinó per «vaig fer».
- *castlani Acrimontis* s'ha de traduir per «castlà d'Agramunt» (o sia, el noble que governava el castell), directament. Si fos «del castell d'Agramunt» hi posaria *castrum Acrimontis*. Són petites precisions amb les que s'ha de vigilar.

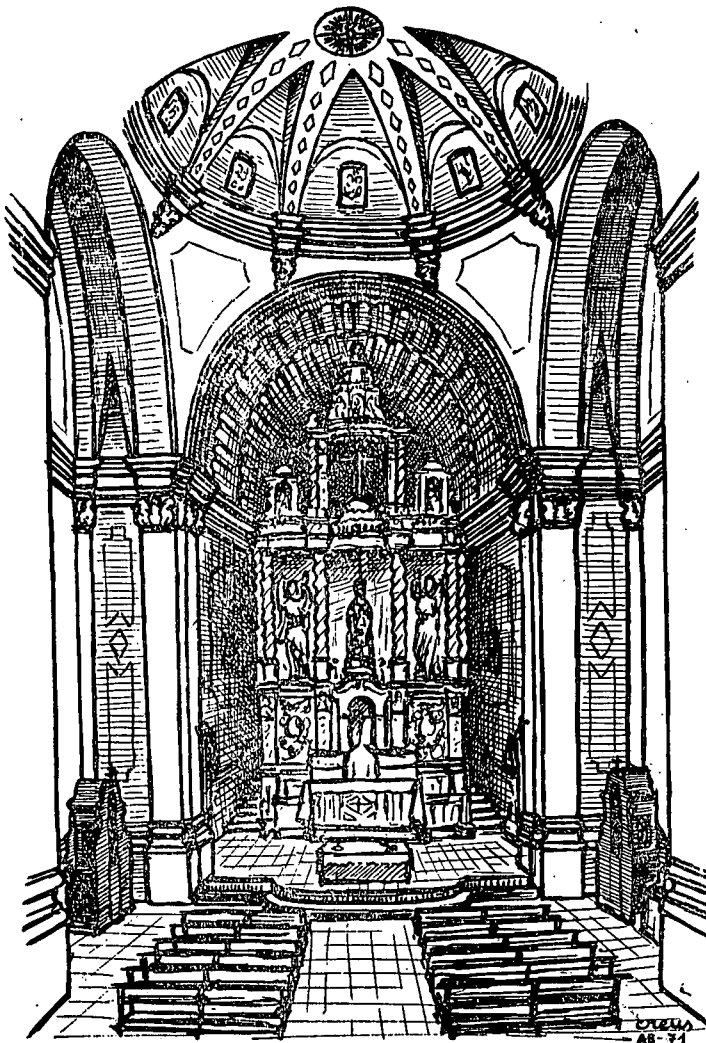
En la meua opinió, d'aquest repàs que hem fet a la publicació de la carta de població d'Agramunt feta al suplement de *Stó* se'n dedueixen unes quantes coses: que no són convenientes les traduccions massa lliures i poc històriques, que cal ser més rigorosos a transcriure i imprimir el text llatí —ni que això sembli una rucada perquè tampoc no s'entengui res, no és pas cap rucada per a la persona que hagi de consultar-ho i necessiti exactitud—, que cal treballar més sobre els punts foscos, que cal repassar varies vegades el traduït perquè els errors s'esmunyeixen sempre per on menys et penses, que cal informar-se millor, i que cal reconèixer allò que no s'entén. No vull dir pas que les ingenuïtats i errors del treball de Cases i Novell siguin excessius; són només mínims i anecdòtics, cal ser honestos i reconèixer-ho. Però en la meua opinió —al capdavant, la crítica és positiva i només vull donar una versió alternativa— hi són, i això sol ja desvaloritza un treball que hauria de ser impecable. Cal tenir més punt científic i no donar arguments als que volen condemnar la cultura feta a comarques titllant-la d'inferior.

En resumits comptes: a mi em sembla obvi que Agramunt no podrà pas tenir la versió i l'estudi exacte i definitiu de la seva carta de població —i el mateix dic dels privilegis— fins que: a) no es treballi sobre la font directament i amb paciència; b) no ho tradueixi i estudiï un autèntic especialista (que no sóc evidentment pas jo, que ni sóc medievalista ni conec res del tema de les cartes de poblament catalanes, ni pot ser-ho tampoc una persona qualsevol). Només així penso que es podran escatir amb seguretat tots els matisos i els petits detalls, petits detalls que de vegades a l'hora de la veritat —els mediavalistes ho saben prou!— són els més grossos. Si *Sió* és una de les més reeixides revistes locals catalanes, cal que s'esforci sempre per a aconseguir el millor.

Traducció alternativa de la Carta de Població

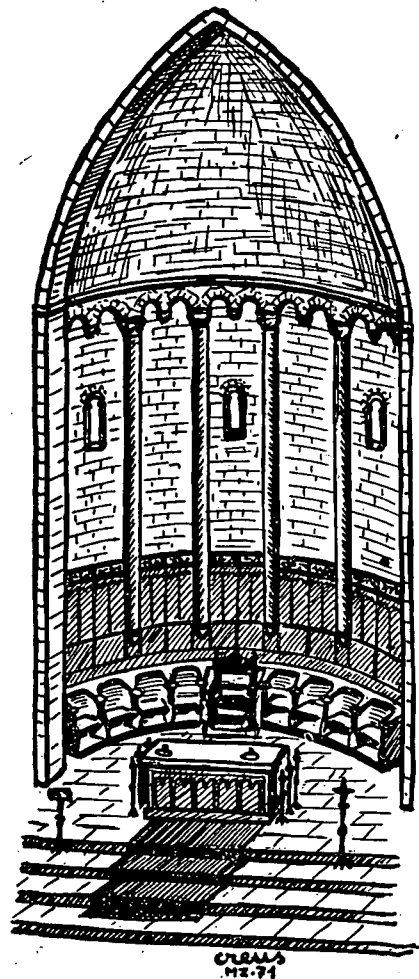
(Dono aquí la traducció sense fer punts i apartats ni dividir-ho per paràgrafs, sinó fent-ho d'una tirada tal com està al pergamí segons la transcripció de Ramon de Siscar).

En el nom de Déu. Sigui conegut de tots els homes presents i futurs que nosaltres, Ermengol, comte d'Urgell per la gràcia de Déu, i Dolça, comtessa d'Urgell per la mateixa gràcia, i el nostre fill Ermengol, amb el consell i consentiment de Pere de Puigverd, de Guillem de Ponts, de Guillem de Puigverd i d'Arnau de Ponts, per nosaltres i tots els nostres som donadors a tots vosaltres, homes estadants, habitants i pobladors d'Agramunt que aquí són, seran o vindran, de tota la vila d'Agramunt, poblada i erma, amb el territori o terme que té o d'alguna manera ha de tenir per dret o causa judicial, i amb les cases i casals, carrers i corrals, i amb els prats, horts i hortets, i erms, terres i pastures, i aigües i fonts, i arbres, boscos i caça, i plans i muntanyes, i conreus i erms, i amb totes les coses que convenen a l'ús de d'home i li han de convenir d'alguna manera. I verament totes aquestes coses, les ja dites o les que no són dites, us les donem i establim a vosaltres, estadants, habitants i pobladors d'Agramunt que aquí són, seran o vindran, amb tot el vostre poder vostres, amb descedència o sense, o com vulgueu, en mort i vida, en el vostre propi i franc alou... homes en la vostra heretat pròpia, franca i lliure, per a tenir després qualsevol cosa que vulgueu igual que de les vostres pròpies heretats, en la mesura que millor es pot dir i entendre... i per totes vostres voluntats faedores a qualsevol que vulgueu per tots els segles ara i sempre, llevat de gent d'armes i gent sagrada. Us donem també a vosaltres, els ja dits habitants, estadants i pobladors d'Agramunt i a aquells que vindran, que no doneu lleuda ni cap usatge a la vila d'Agramunt ni al comtat d'Urgell en qualsevol lloc... [ni] cap cosa no us sigui reclamada mai més de la manera que fos, ni nosaltres... ni ells no gosin de reclamar-vos ho de la resta per tots els segles. Si en veritat algú de vosaltres o dels vostres o algun altre home o dona morís intestat, això és, sense manament que estimi els seus havers i honors, que el seu sigui donat als seus parents més propers sense cap rèplica de l'intestat. ó si el mort no tenia parents, que sigui lícit als prohoms que puguin comprar [esmerçar?] els béns del mort, havers i honors, donar-los

i repartir los per l'ànima del mort, per amor de Déu als pobres, a les esglésies, ponts i hospitals o on vulguin per l'ànima del mort. I nosaltres, els ja dits honorables, o qualsevol conseller, veguer nostre, batlle o qualsevol home o dona, no us farem cap detracció o força a les vostres persones, possessions ni a cap de les vostres coses, i que així no faceu batalla amb nosaltres o amb algun senyor, batlle o veguer nostre; i que sigueu a partir d'ara francs, lliures i segurs amb totes les vostres heretats i possessions, sene cap limitació, que aquí no fem, llevat de la fidelitat i la sola i recta justícia, la qual cada un dels habitants, pobladors i d'altres homes mereixen aquí recta, sense engany de vosaltres els ja dits. I que cap dels habitants que tindrà una heretat a la vila d'Agramunt no doni de fiança per la molèstia que facin sinó cinc sous, llevat que fos homicida, lladre o raptor. Si algú serà homicida o lladre o raptor, que doni fiança i faci a la vila el recte segon usatge de la ciutat de Barcelona. I que cap de nosaltres, honorables, batlles o veguers nostres no us puguem acusar o censurar de res sense testimonis legítims i dignes. I si algú desembelnava el ganivet, el punyal, la llança o l'espasa contra un altre per a amenaçar-lo o aïrar-lo, que doni a la nostra cúria seixanta sous o que perdi la mà. Qui sorprendrà un lladre robant en les seves cases, que el tingui i el tracti com a pres tant temps com li calgui fins que recuperi el seu, i que després l'entregui a la justícia de la cúria. Si algú tingués alguna fiança, i aquell que fos deutor no volia retornar el deute al termini, que aquesta fiança sigui retinguda pel que la té deu dies després d'aquest termini; passats els quals, si el deutor no volgués retornar el deute, que a partir de llavors li sigui lícit al que la fiança tingués de vendre-la o empenyorar-la a qui vulgui amb què recuperi el seu. Si algú fos deutor o fermancer d'algun habitant o estudiant d'Agramunt i al termini no el volgués pagar, si el clamor d'això arribava a la cúria, o aquell deutor sigui obligat o el fermancer a pagar-li tant del deute, i de donar a aquest o «a aquesta mateixa» [la cúria] plenament del seu tant quant fos la tercera part d'aquell deute; i si la cúria no volgués o no pogués empresonar aquest deutor o fermancer, que a partir de llavors sigui lícit a l'habitant d'Agramunt d'empenyorar les bèsties, els panys, d'altres béns o d'altres coses pròpies del deutor o del fermancer qualsevol que trobi. Si, però, el deutor o el fermancer marxés o negués la fiança al deutor o a algun empenyorat pel deutor, que restitueixi el do-

ble al deutor. Si per això s'hagués de fer front a alguna cosa de mal, que indirectament s'aguanti; i si s'hi fes mal, que s'esmeni tal com exigeix tota llei de la pàtria. Si algú fos agafat en adulteri amb la muller d'altri, que corrin tots dos, home i dona, pel carrer major d'Agramunt nus, i que siguin assotats; que no se'ls doni altre càstig de cap altra mena. Que els homes d'Agramunt tinguin llicència d'ajustar i pacificar sempre totes les injúries o males accions que hi hagués entre els habitants d'Agramunt abans que la demanda sigui portada a la cúria. I nosaltres, els predits, i els nostres que després de nosaltres seran, estem d'acord a mantenir amb fermesa totes les coses sobreescrites per a tots els habitants d'Agramunt i a atendre-vos amb tota

la nostra bona fe sense vostre engany ni dels vostres, i us guardarem i defensarem els vostres cosos i tot el vostre en tots els llocs, en...on tinguem domini contra tots els homes i dones amb totes les nostres forces, i en això serem pares [?] per a vosaltres i els vostres. tots els homes i dones, sense cap engany vostre ni dels vostres, nosaltres i els nostres per a vosaltres i els vostres. Si alguna persona volgués que [això] fos pertorbat, que no ho pugui fer, sinó que aquest do sigui sempre ferm i estable per tots els segles. Carta feta el dia d'idus en el mes de novembre, any de l'encarnació del Senyor mil cent [seixanta]-tres.

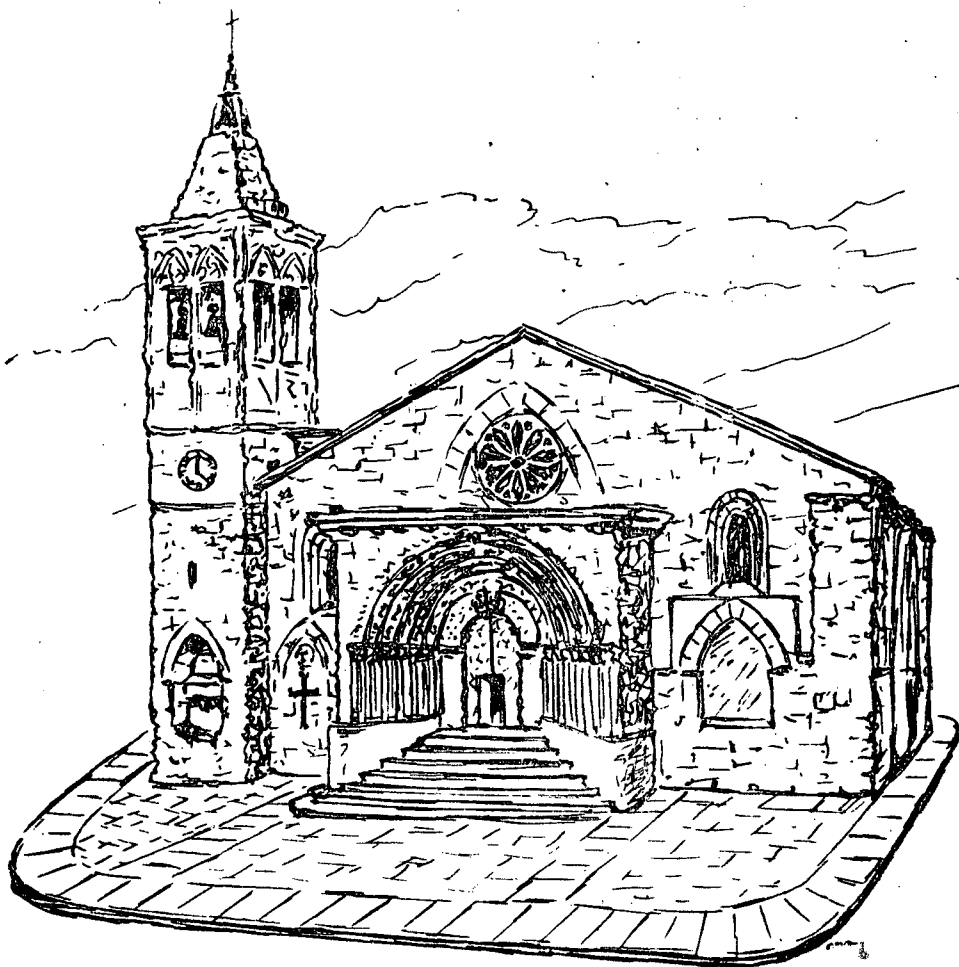
Signe † d'Ermengol, comte per la gràcia de Déu. Signe † de Dolça, comtessa per la mateixa gràcia. Signe † d'Ermengol, fill nostre. Signe † de Pere de Puigverd. Signe † de Guillem de Puigverd. Signe †

... [de Pon]ts. Signe † ... vaig escriure i als testimonis... demanem.

Signe † de Pere de... batlle. Signe † de Ponç Pihliperi [Pellisser?]. Signe † de Ramon Alfis [?]. Signe † de Constantí de Tolosa... †.....† nebot de Ponç Pihliperi [Pellisser?]. Signe † de Pere Ceba. Signe † de Bernat Sorriba. Signe † de Guillem de Ponts. Signe † de Pere d'Altet. Signe † d'Arnau de Canós que això vaig escriure com a testimoni. Signe † de Martí de Canós que això faig escriure com a testimoni. Signe † d'Arnau de Rialb, castlà d'Agramunt. que en aquesta creu faig escriure com a Signe † de Ponç Felip Signe † de Guillem de Ponts.

Signe † de Ramon, que ho vaig escriure a petició del comte.

JOSEP M. PLANES I CLOSA

Discòrdia i amistat

El gat i el gos, segons la dita popular, representen el signe de desavinença portada a extrems quasi bèlics amb una declaració de guerra permanent i indefinida a l'estil de les grans potències mundials que aspiren a fer-se cada una la mestressa i molt honorable senyora d'aquesta casa en la qual tots vivim: EL MON.

Les dites o frases populars solen ser bastants exactes, encara que no prou perfectes i definitives perquè es puguin prendre com una sentència.

En el cas del gat i el gos, per exemple, qui més qui menys, hem tingut ocasió de contemplar la gran excepció o, si voleu, fins i tot, la més clara oposició a la frase en veure els dos animallets casolans, teòricament tan enemics, com comparteixen el mateix àpat, junt amb el mateix plat, la mateixa cambra, el mateix llit, etc.; o aquells moviments d'espatlles i esquena tan suaus del fèlid fregant-se amb el cos del seu amic en retrobar-se després d'una absència que moltes vegades ha estat qüestió de poques hores. Com també quan ens adonem que l'un dels dos està pendent dels moviments rítmics de la cua de l'altre per veure si la hi pot enxampar. Què més se'ls pot demanar?

El gos, aquest fidel i incondicional amic de l'home, és capaç de jugar-se la vida per defensar el qui ell estima, però malgrat la seva actitud, no se li correspon sempre de la manera que veritablement es mereix i, a canvi, rep massa sovint, un tractament indigne i indignant per part de qui en té uns bons serveis rebuts. Són casos en què els termes «racional» i «irracional» apareixen com invertits.

Tothom hauria de ser conscient i veure clar que el tenir un gos o un gat a casa perquè els necessiten o simplement els agrada tenir-los, comporta unes obligacions envers la bestiola i també unes obligacions de cara al públic en general. És a dir, procurant tenir-ne cura i sempre a casa o en algun altre lloc, però mai pels carrers i afores de la vila; la qual cosa es converteix en un espectacle trist i depriment, ja que l'animaló es veu forçat a buscar-se l'aliment per a subsistir escorcollant bosses i cubs de deixalles escampant per places i carrers tota mena de brutícia.

Més d'una vegada n'he pogut contemplar algun grupet (entre quatre i vuit) donant tombos en determinats indrets i amb una simfonia de lladrucs de totes veus que semblen manifestar-se reivindicant els seus més elementals drets. I crec ben bé que tenien uns motius prou concrets.

Un senyor deia:

— Jo he après molt del meu gos.

Qui sap si tots en podríem aprendre alguna coseta?

A. PONSÀ

Roda de TEATRE

El dissabte 22 d'octubre, tingué lloc al Casal Agramuntí la primera representació d'una nova experiència teatral de la qual se'ns explicaven els detalls i programació en el SIO corresponent al mes d'octubre. L'obra que es posà en escena fou «Tartan dels micos contra l'estreta de l'ensanche» del conegut escriptor Terenci Moix, pel Collectiu Eixart Teatre de Sant Climent de Llobregat.

D'entrada cal dir que contràriament al que alguns avançaren, el públic acudí a la representació. Cent cinquanta persones no són evidentment molta gent, però les circumstàncies de tots conegudes —poca habitud d'anar al teatre, no massa propaganda, teatre forà i d'aficionats— els converteixen en una entrada força acceptable i un bon fonament de les pròximes representacions. Perquè la gent, el públic, —hi havia molta gent jove— s'ho passà d'allò més bé, es divertí força i quedà, sens dubte, amb ganes de tornar-hi el proper mes i recomanar-ho a «la veïna, la cosina Montse, al company...». Crec que al teatre, la gent, cal que hi disfruti, s'ho passi bé; rient o plorant, però que quan s'abaixi el teló quedi plena, amarada d'allò que se li ha volgut donar.

«Tartan dels micos» és una obra còmica, escrita per un dels novel·listes més importants del país, i que obtingué un considerable èxit en la seva estrena i posteriors representacions a Barcelona. Avui, després dels anys transcorreguts, conserva la seva comicitat i si s'hagués actualitzat una mica a la situació política i social dels moments que estem vivint, semblaria recent feta.

El Collectiu Eixart Teatre està format per gent molt jove, que ha treballat molt en aquest muntatge però al que se li nota una manca d'experiència i, sobretot, la falta d'una direcció escènica. Molt encertada l'escenografia, en especial el decorat de la selva africana. Pobres els efectes especials i la música.

El públic aplaudí fortament al final de la representació, i els actors sortiren ben satisfets de la seva estada entre nosaltres. Això ha començat molt bé. Us recomanem que acudiu a aquests dissabtes teatrals. Els preus són mòdics; l'ambient, agradable; les representacions, en general, entretingudes i no fa mal deixar el televisor alguna nit.

JOSEP BERTRAN

GRUPO CONSIST S.A.

SACS DE PAPER - BOSSES DE PLÀSTIC - TRANSPORTS

CTRA. TÀRREGA, s/n. ✉ CORREUS n.º 25

☎ (973) 39 02 00 (4 LÍNIES) ☎ CONSIST

AGRAMUNT (LLEIDA) ESPANYA

Ferreteria

MOLINET

Ronda dels Comtes d'Urgell AGRAMUNT

Relotgeria i Armeria

Josep Pla

Ofereix als seus clients i amics
el seu nou establiment
traslladat a la

Plaça de l'Om, 1 Tel. 39 03 06

Xocolata

Jolonch

AGRAMUNT

**Cooperativa
Agropecuària
de Guissona**

Tel. 550000 (14 línies)
GUISSONA

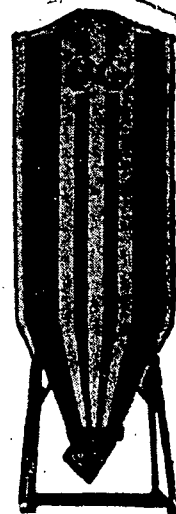
Pinsos Compostos

**Escorxador general
Frigorífic**

**Medicaments i
Assistència Tècnica**

**Material per a la
Ramaderia**

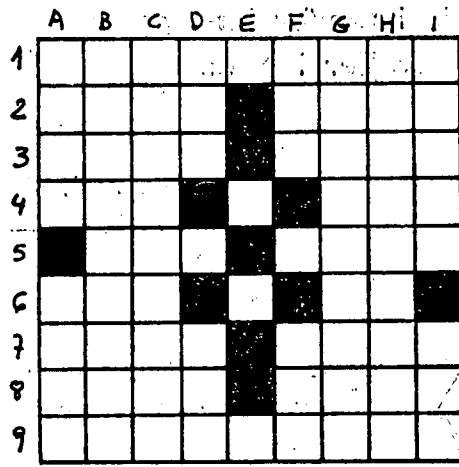
Secció Agrària

amenitats

(Coordina
Rosa Mari Sera)

MOTS ENCREUATS

VERTICALS:

A.— A l'inrevés, home que ha tingut un fill. Deixat de banda. B.— Que posseeix un o més milions, molt ric. C.— Faran una cosa igual a l'altra. D.— D'una petita extraordinària. Vocal. Lletra de l'alfabet grec. E.— Vocal. Cinc-cents. Símbol químic de l'oxigen. Consonant. F.— Lletres inconnexes. Símbol químic del sofre. A l'inrevés, germana del pare o de la mare. G.— Peu dret amb diferents braços per aguantar candeles. H.— -En-rar, fer el seu ingrés. I.— Animar el foc. Instituto Nacional de Industria.

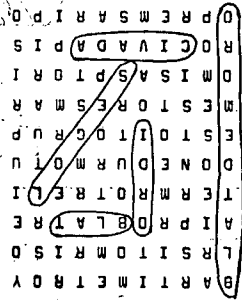
SOPA DE LLETRES

BARTIMETROY
LRSITOMRISO
AIPROBLATRE
TERMROTRELI
DONEDURMOTU
ESTOITOGROUP
MESTORES MAR
OMISASPTORI
ROCIVADAPIS
OPREMSARIPO

Busqueu el nom de 5 cereals

HORITZONTALS:

1.— Qualitat d'eminent. 2.— Ciutat de la U.R.S.S. Persona canonitzada per l'església. 3.— A l'inrevés, sense validesa, femení. Fregà amb oli. 4.— Piadosa. Cinc-cents. Epoca. 5.— Líquid untuós. A l'inrevés, arrels. 6.— Onada. Símbol químic de l'oxigen. Cadascuna de les peces de l'esquelet. 7.— Dona que ha tingut un fill. Afegint una «s», àbsida. 8.— Encès d'ira. País de l'Asia. 9.— D'anteres soldades entre elles.

Busqueu les incorreccions que hi ha en les següents frases:

- Té una dioptria molt grand, necessita unes gafes adequades.
- Les huelgues tèxtils son illegals perquè no s'amolden a la legislació vigent.
- El delanter ha marcat un gol i després s'ha trencat la tibia.

- Té moltes dioptries, necessita unes ulleres adequades (adients).
- Les vagues tèxtils són illegals perquè no s'emmolllen a la legislació vigent.
- El delanter ha fet un gol i després s'ha trencat la tibia (el garro).

Correctes:

SOLUCIONS:

- A.— Graf. Oms.
- B.— Millionari.
- C.— Igualaran.
- D.— Nan. I. Ets.
- E.— D. O. N.
- F.— NSU. S. at.
- G.— Canelobre.
- H.— Ingressar.
- I.— Altar. I. N. I.

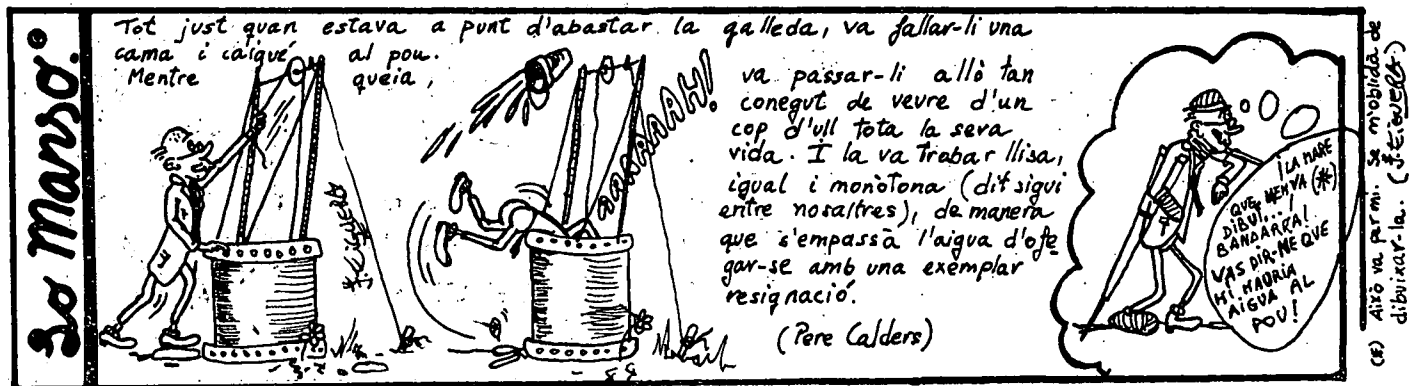
VERTICALS:

- 1.— Eminentia.
- 2.— Riga. Sant.
- 3.— aln. Ungt.
- 4.— Pla. D. Era.
- 5.— Oll. sler.
- 6.— Ona. O. Os.
- 7.— Mare. Absi.
- 8.— Irat. Iran.
- 9.— Simanteri.

HORITZONTALS:

Refrans de tota mena

Pensa molt i parla poc, i els savis et faran loc.
No diguis de l'absent, el que no diries del present.
El que un fa, l'altre ho desfà.
Vols mentir? Digueu el que sentis a dir.
No diguis tot el que sentis, ni ensenyis tot el que tens.
Llenya verda fa bon fum. Llenya seca, bona llum.

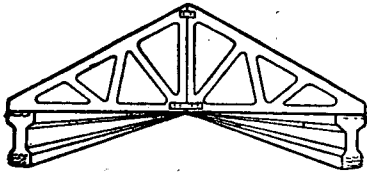
Tot just quan estava a punt d'abastar la galleda, va fallar-li una cama i caigué al pou. Mentre queia, va passar-li allò tan conegut de veure d'un cop d'ull tota la seva vida. I la va tragar llisa, igual i monòtona (dit sigui entre nosaltres), de manera que s'empassà l'aigua d'ofe gar-se amb una exemplar resignació.

(Pere Calders)

So Mardo.

(*) Això va prim. Si moribunda de dibuixar-la. (J. Trepat)

PRETENSATS

CUNAT, S. L.

Avda. Catalunya, 13 Tel. 39 01 15 Apartat 26
AGRAMUNT Urgell - Lleida

FIBAL

Sastreria i Confeccions per a
Cavaller i Nens

Plaça Pou, 14

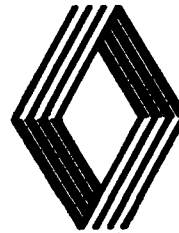
Tel. 39 07 36

Turrone's, B.V.

CHOCOLATES *Viladàs*

Una llarga... i dolça tradició

Fabricats per R. VICENS, S. A.

AGENCIA RENAULT

JERONI VALLS I SEGURA

Servei de Planxisteria i Grua

Ctra. Artesa - Tàrrega, Km. 12'800
Tel. 39 03 34 AGRAMUNT

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSEP MARTORELL

Fontaneria Electricitat
Electrodomèstics

VILANOVA

Tels. 39 08 90 i 39 02 23
Guimerà, 13 AGRAMUNT

Restaurant
Cafeteria
Discoteca
Sala de Festes
Piscines
Pista d'Estiu
Video-Set

Estacions de
Servei a:

Agramunt
Cubells
Montgai
Mont-roig

Establiments

E. S. A.

Tels. 390802
390202 - 390142
AGRAMUNT

FUTBOL

ESPORTS

HANDBOL

AGRAMUNT - GARDENY	0-0
SANT MAUR - AGRAMUNT	7-0
AGRAMUNT - PENYA L. DEL SOL	1-0
OLIANA - AGRAMUNT	6-0

CLASSIFICACIO ACTUAL

Baronenc, 15; Oliana, 12; Rec. Incesa, 11; Barceloneta, Martinenc, Penya Ll. Sol, 10; Artesa de Segre, Sant Maur, 8; Tàrraga, Turó Peira, 7; Agramunt, Belcairenc, Gardeny, La Plana, Lleida, 6; Balaguer, Fátima, 5; Besòs B. Viver, 2.

Com es pot veure pels resultats, el campionat segueix molt disputat, el Baronenc i el Gardeny per ara sembla que tallen el bacallà; el nostre equip ens en dona una de freda i una de calenta, però sí que es nota una debilitat remarcable en el sistema defensiu perquè són molts els gols que ens encolomen; veurem si d'ara en endavant les coses aniran millor, les baixes hagudes ja s'han recuperat i tot fa esperar una prompta recuperació.

Els nostres juvenils varen perdre al camp del Mollerussa, això no és cap tripijoc i es mantenen molt ben situats al cim de la taula.

Els infantils del Club es porten molt bé, han guanyat 3 partits i, els 6 punts que tenen, els col·loquen en bona posició en la classificació general.

El passat diumenge, per causa de la pluja, no varen poder jugar al Camp del Lleida A, partit difícil que encara s'ha de jugar.

Res més per avui; saluda,

JAUME BRILS

ESCACS

Organitzat per la Federació Lleidatana han començat a les comarques de Ponent les competicions escaquies en les tres categories. Que any darrera any es vagi preparant i jugant els tres tipus, malgrat que alguns pobles pioners d'aquest esport per falta de jugadors en actiu o, acusant les distàncies quilomètriques entre poblacions, no hi prenguin part, no deixa d'ésser un èxit. Per altra banda se n'inscriuen altres equips i, encara que no hi prenen part tots els que hi podrien ésser, hem de reconèixer que cada temporada va en augment el llistat d'inscrits, per la qual cosa també hem de suposar que cada any va en alça la vàlua dels jugadors.

Després de la quinta ronda, els resultats de l'Agramunt han estat els següents:

1.ª ronda d'Agramunt no juga	
2.ª ronda Agramunt - Artesa de Segre	2½-2½
3.ª ronda Lleida B - Agramunt	1½-3½
4.ª ronda Agramunt - Vilanovenc	1-4
5.ª ronda C.E.A. (AND) - Agramunt	2-3

Classificació primera categoria

Lleida A	19	punts
Vilanovenc	14	>
Agramunt	10	>
Torà	8½	>
Artesa de Segre	7	>
Lleida B	6½	>
C.E.A. (AND)	5	>

El Vilanovenc i C.E.A. (AND) amb un partit menys.

En quant a l'Agramunt, sembla que enguany no li va pas massa bé el jugar a casa, perquè dels dos encontres que hi ha jugat encara no ha pogut assaborir la victòria, en canvi, dos ha estat els desplaçaments que ha fet, assolint-ne dues victòries que li permeten, de moment, una classificació ben honorosa i, crec que la sabrà mantenir.

PAULI RIBERA

NOTA: En la crònica del mes de setembre hi havia uns errors en els resultats dels patits; una vegada rectificats, els resultats són aquests: Agramunt Bar Sport, 13 - Bellpuig, 8; Liñyola, 13 - Magraners, 11. Aquests partits eren els del I Quadrangular Vila d'Agramunt. Agramunt Bar Sport, 18 - Magraners, 11; Bellpuig, 25 - Seròs, 23. Aquest partits eren els del I Quadrangular Vila de Bellpuig.

Una vegada subsanats dits errors, passem a la crònica d'aquest mes d'octubre, en el qual s'han produït els següents resultats:

Agramunt Bar Sport, 17 - Borges Blanques, 13 (02-10-83); Artesa de Segre, 3 - Agramunt Bar Sport, 29 (09-10-83); «Episcopal Seguros Velázquez», 22 - Agramunt Bar Sport, 22 (12-10-83); Agramunt Bar Sport, 17 - «Episcopal Seguros Velázquez», 19 (16-10-83). Golejadors: Fernández 24, Tomàs 17, Torra 12, Enric 11, Paco, 8, Pau 6, Vendrell 3, Figuera 2, Vicens 1 i Jordi 1.

Partits de preparació per la temporada 83/84, considerant la categoria i prestigi dels contrincants es pot dir que s'han obtingut grans resultats, a destacar l'empat assolit en el terreny dels actuals Campions Provincials l'Episcopal, on el nostre equip, juntament amb el partit contra el Borges Blanques han estat els millors que ha disputat fins a l'actualitat, demostrant una gran preparació física davant de la millor tècnica dels adversaris.

Després d'aquests resultats es pot quasi assegurar que el nostre equip disputarà la lligueta per veure qui és el Campió Provincial.

CAMPIONAT PROVINCIAL

1.ª Jornada (23-10-83) GRUP 2.ª

Resultats:

Bellpuig - Agramunt Bar Sport	(11-25)
Borges Blanques - Linyola	(32-14)
Alcarràs - Magraners	(19-20)
C.N. Tàrraga: descansa.	

Classificació 2.ª Grup Provincial

Agramunt Bar Sport	2 + 2
Magraners	2 + 2
Borges Blanques	2
Bellpuig	0 - 2
Alcarràs	0
Linyola	0
Tàrraga	0

Golejadors:

Fernández	8
Torra	4
Tomàs	4
Enric	3
Figuera i Paco	2
Pau i Màrius	1

Primer partit de l'esperat Campionat Provincial i primers 2 punts i 2 positius, partit resolt en la primera part, la qual finalitzà amb el resultat de (04-16), aquesta diferència es va aconseguir gràcies a 15 minuts sensacionals dels nostres jugadors, els quals demostraren del que són capaços quan estan en ratxa de joc, a destacar la gran actuació dels jugadors Fernández, Farré i també la del debutant Emili Pedrés.

Sols resta demanar a l'afició agramuntina ànim i suport per les properes confrontacions, perquè entre tots es poden aconseguir grans triomfs.

Sort i endavant.

JORDI MARTI I GASULL

Electricitat

Jaume Omedes

Instal·lacions i Reparacions
de tota mena

Tel. 39 03 36

Carrer del Clos

AGRAMUNT

JOIERIA · RELLOTGERIA

Articles de Caça i Esport

Esteve Plagues

ELECTRODOMESTICS

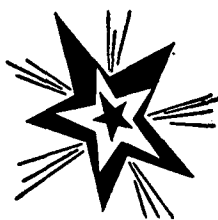
Representant de les Màquines de Cosir

ALFA I REFREI

Carrer Sió, 21 AGRAMUNT Tel. 39 02 61

Fruites Serra

JOGUINES
OBJECTES
REGALS

l'Ultima Novetat

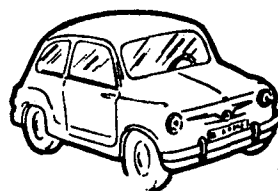
Sant Joan, 22 — Tel. 39 06 57

FUNERARIA

J. TORNÉ

Exclusiva de tots els serveis de **OCASO, S. A.**

Avda. Catalunya AGRAMUNT Tel. 39 08 62
(Edifici La Torre II)

Planxisteria

Carrer del Firal
Tel. 39 06 69
AGRAMUNT

SANS

TALLERS

Joan Jové i Solé

Especialitzats amb Soldadura, Sensfins,
Treballs de Torn, Serralleria en general

Portes basculants i tota classe de treballs en
Fusteria d'Alumini

Tel. 390601 Pressupostos sense compromís

Carrer del Clos, s/n. AGRAMUNT

INDUSTRIAS PADULLES/SORRIBES S.A.

SITGES per emmagatzemar pinsos, farines, ciments
i cereals VIS-SENSFINS transportadors i
elevadors de diferents mides i potències

Polígon, s/n. Tels. 39 06 06—39 06 25 AGRAMUNT

El Ton de l'Agramunt

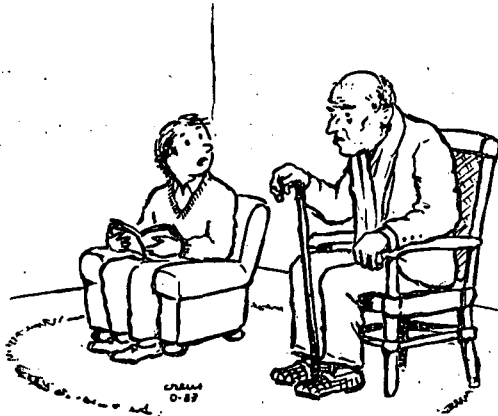
per Josep Fàbregas

Ton, per la Festa Major, per la nostra estimada Festa Major, hom va ser dèbil. A les tardes; després del ball de tarda, hom se n'anà amb el Josep, el meu fill, el Fernández i el Jovell a Tàrrrega cada dia, amb motiu de la III^a Fira de Teatre al Carrer. I és que sembla impossible el que per aquestes contrades es pogués veure tanta quantitat d'espectacles com els que poguérem admirar durant els dies 9, 10, 11 i 12 de setembre. Vaig a anomenar-te tots els que hom va poder veure, ja que es feia impossible de veure'ls tots: «Els Comediants» als que aquest any se'ls ha concedit el primer premi Nacional de Teatre de tot l'Estat espanyol; «Els grallers de Cervera», «Arc del teatre», «Artristes», «El tricicle», «La cubana», «La farinera», «El drac», «Pavlovsky», «La viu, viu», «Casa Forès» (enlairament de globus), Toti Soler, Cesc Gelavert i Lydia Azzopardi (dansa), «Aquilino Màgic Circus», «Orquestrina La singular», «Integration (jazz)», Pau Riba, Paco Rubanes (monòlegs), «La galana», «Manuel Barceló» (diàlegs de Dario Fo), Carles Santos, Christa Lem... No m'estenc gens en especificacions Ton, perquè podria escriure tot un llibre si tingués temps. Tothom gairebé sap de la gran qualitat de tots els components d'aquesta Fira del teatre. Estem d'enhorabona en aquesta comarca, mentre duri i, que sigui per molts anys. Només em sap greu Ton, el fet que aquesta Fira s'escaigui precisament per la Festa Major d'Agramunt. Ja sé que no sóc qui per dir el que vaig a dir però, caldria que tots els pobles de la rodalia es possessin a disposició o, en contacte del de Tàrrrega a fi d'ajudar-los, si es pot, i demanar-los per tal de si es pogués traslladar, grups dels que siguin, a poblacions veïnes, la qual cosa potser fóra factible de lligar caps ja que, un problema de Tàrrrega en anys propers pot ser que, no s'hi càpiga en cap lloc, en cap plaça, perquè de seguir, en la mateixa qualitat i quantitat d'aquest any, els grups, augmentarà en gran manera la gent que hi anirà. Hom considera que per poc que es treballés s'aconseguiria tenir a Tàrrrega i comarca una cosa que enlloc del món mai no s'ha vist, val la pena que tots hi pensem un xic en axò, Ton.

Bé, també cal esmentar, malgrat que hom no assistís a la representació de «Maria Rosa» al Casal, cosa imperdonable i me n'acuso, l'èxit de «Ràdio Sió» que, aquests infatigables nois i noies del «Grup Escènic Agramuntí» feren possible, donant prestigi al poble. Només sentim —suposo que tots Ton— el que no puguem gaudir, si no cada dia d'emissió, si poder-ho fer mensualment i, si es pogués setmanalment, millor. Per cert Ton, fins avui, després de pensar-m'ho molt no he enviat el meu carnet del «Partit dels Socialistes de Catalunya» a Lleïper correu certificat, donant-me de baixa. I demà dia 22 d'octubre comença la «Ronda de Teatre» amb una obra de Terenci Moix.

Per acabar vull retre homenatge a aquest gran català, Joan Brossa, amb el qual vag poder parlar una estona a Tàrrrega. Per tot arreu, el veies amb la seva cadira, d'un lloc a un altre, per tal de no perdre's res del que es feia per les diferents places. El recordo quan abans de començar en la carpa del petit circ, esperant l'espectacle «La viu, viu» i, estant tot ple de gom a gom, arribar ell amb un policia municipal, entre el públic, buscaren el «Pavlovsky», potser ningú a Joan Brossa, l'inconegut, com moltes vegades passa però, demà tothom el coneixesà tal com avui es coneix Shakespeare, no exagero no.

ACUDIT

- Ets molt vellet, avi!

- Fillet, als vuitanta anys... però d'això en tenen la culpa els quaranta anys del règim passat!

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

MES D'OCTUBRE

NAIXEMENTS:

Jordi Reig i Ingla	dia 5
Damià Vicens i Guixé	dia 9
Eduard Balagueró i Serra	dia 19
Gemma Fernández i Ribes	dia 20

MATRIMONIS:

Josep Torrents Codina i M. ^a Teresa Solé Amigó	dia 15
Josep Ros Solé i Francesca March Baró	dia 16
Francesc Palau Preñafeta i Josefina Porta Escolá	dia 29

DEFUNCIONS:

Vicent Farràs Oriola, 70 anys	dia 10
Dolors Palau Aubach, 80 anys	dia 27
Salvador Novell Sendrós, 72 anys	dia 30
Josep Areny Pijuan, 84 anys	dia 30

PLUJA CAIGUDA DURANT EL MES D'OCTUBRE

Dia 13	10	litres m. ²
• 14	1.5	•
• 29	23.5	•
Total	35	litres m.²

Temperatures extremes de setembre

Màxima del mes:	29	dia 3
Mínima	•	2
Oscil·lació extrema mensual:	27	
Mitja de les màximes:	21.096	
• • • mínimes:	8.903	
• • • miges:	15	
• mensual a les 8 h.	11.129	

L'observador: Deudal Pont

LLIBRERIA
PAPERERIA

L'ESPIGA

OBJECTES D'ARTESANIA
TREBALLS MANUALS

Un establiment per a
un millor servei

AGRAMUNT

Partit dels Socialistes de Catalunya PSC (PSOE)

AGRUPACIÓ LOCAL - AGRAMUNT

UNA PERSPECTIVA POLITICA OPTIMISTA

La situació política del nostre país ha anat aclarint-se al vers d'estiu i durant els primers dies del mes de setembre, el nostre partit ha iniciat aquest període després d'un Congrés Extraordinari de cohesió i avanç, amb nombroses altes i amb la configuració de nous camps de treball en diversos sectors: l'agricultura, la pesca, els mitjans de comunicació, etc.

Durant el mes de juliol, el Partit dels Socialistes de Catalunya, mostrà la seva clara disconformitat amb la decisió de l'Executiu de l'Estat quan va imposar-nos dos articles de la llei del Català, ja que a pesar de comprendre que el Govern pot tenir una visió més global, el que podia induir a imposar alguns aspectes de la llei, el P.S.C. que ha participat en la seva elaboració i l'ha votat favorablement a la seva totalitat, té l'obligació de defensar un projecte que, per tant, també és seu i que va ser aprovat per unanimitat en el Parlament de Catalunya.

Per altra part, l'expectativa de la sentència del Tribunal Constitucional sobre la LOAPA, davant l'esperança a grups i partits de poder iniciar una gran antisocialista en el nostre país. Però aquestes expectatives no es produeixen; el tribunal declararà inconstitucionals diversos articles de la llei, i el P.S.C. acatà naturalment la sentència, continuant no obstant amb el criteri de la necessitat de crear un marc adequat per l'ordenació i consolidació de l'Estat de les Autònoms. L'Estat Autònom, no pot dependre de l'oportunisme polític en un moment donat, com el recolzament mutu conjuntural entre U.C.D. i Convergència i altres.

I en aquest procés de consolidació autònoma de transformació de l'Estat Centralista en plural i solidari, en el que el Partit dels Socialistes de Catalunya devem jugar un paper molt important. El partit que representa la majoria dels ciutadans catalans, segons les dues últimes eleccions, la força política més important d'aglutinament de vot en el nostre país, ha de tenir en aquest procés un paper important. Un últim tema a tenir en compte en aquesta anàlisi és la celebració de la Diada.

La Diada d'aquest any ha demostrat que cada vegada més, és el poble qui vol recuperar la celebració de la mateixa. Els proclames separats de grups i partits, així com el lamentable espectacle de l'any passat, ha fet que aquestes proclames no hagin trobat ressò, i que el poble no hagi decantat per una celebració festiva en el marc dels actes organitzats per les Institucions.

Finalment, i pel que es refereix al nostre partit, el P.S.C. ha elegit el candidat a la Presidència de la Generalitat, davant del Comitè Nacional realitzat el dia 2-0-83 en el Parador de Sau, i davant el ministre de Defensa Narcís Serra i Sanitat Ernest Lluch entre altres de les moltes personalitats que es trobaven a Sau. El nostre candidat és Raimon Obiols. Els socialistes devem estar orgullosos i devem saber crear l'esperança davant la situació actual, a mesura que podem guanyar, a mesura que exposem la idea que Catalunya és de tots i no dels místics, que no és «Pujolàndia», és en aquesta mesura que guanyarem i podríem guanyar.

Efectivament, guanyarem i podríem guanyar a mesura que sabem explicar que Catalunya es crea amb solucions concretes, amb solucions contra l'atur, contra la desigualtat comarcal, contra el problema juvenil, i no sols amb simbolismes històrics. Serà amb el nostre optimisme, no compartit amb el que s'observa, per cap més partit polític, que els socialistes podem guanyar la Generalitat.

Amb la nostra força, amb la del poble, aconseguirem que la Generalitat no és el feude d'una minoria de la classe privilegiada. «Amb la força del poble per una Catalunya que és de tots».

PARTIT SOCIALISTES CATALUNYA P.S.C. (P.S.O.E.)
AGRUPACIÓ LOCAL - AGRAMUNT -
Secretaria Presma i Propaganda

Confeccions AGRAMUNT	
Avda. M. Jolonch, 44	Tel. 39 00 17
Electricitat ALBAREDA	
Pl. Mercadal, 9	Tel. 39 08 04
Pastisseria i Forn BARÓ	
Sió, 12	Tel. 39 07 09
Lampisteria J. BARRIL	
Pl. Amball, 56	Tel. 39 06 70
Bar BLANC i NEGRE	
Avda. J. Mestres, 28	Tel. 39 07 02
Motos BOVET	
Carrer Institut	Tel. 39 09 99
FORN CAMATS	
Sant Joan 4,	Tel. 39 02 38
BANC CENTRAL	
Guimerà, 5	Tel. 39 00 93
MAGATZEMS COTS	
Plaça Mercadal	Tel. 39 01 32
FERRETERIA ESCOLA	
Guimerà, 3	Tel. 39 01 65
Mobles ESCOLA	
Avda. M. Jolonch 28	Tel. 39 07 85
FOTOS FONT	
Sió, 31	Tel. 35 04 34- Seu d'Urgell
Bar FRANKFURT del Sió	
Pl. Pou, 22	
SABATERIA HUGUET	
Pl. Església, 7	Tel. 39 06 63
Planxisteria GARCIA	
Carrer Institut, 12	Tel. 39 07 56
Carnisseria JORDINA	
A. Guimerà, 26	Tel. 39 00 37
Torrans i Pastisseria A. LLUCH	
Pl. Pou, 1	Tel. 39 00 30
QUEVIURES MORA	
Sant Joan, 42	Tel. 39 03 81
Sastreria-Confeccions NOGUERA	
Sió, 8	Tel. 39 02 14
Electricitat i Fontaneria P. RIERA	
Travessia Aspi, 5	Tel. 39 07 14
TORRONS ROIG	
Avda. M. Jolonch	Tel. 39 02 33
Taller Miquel ROVIRA	
Avda. A. Ros, 24	Tel. 39 07 86
Panyeries SABADELL	
A. Guimerà	Tel. 39 00 54
Queviures R. SERA	
Sant Joan, 3	Tel. 39 01 85
Esparteria Josep M. TORRES	
Sió, 35	Tel. 39 08 39
FARRATGES VIÑALS	
Avda. Catalunya	Tel. 39 00 31
Peixateria VILLALTA	
A. Guimerà, 6	Tel. 39 06 38

Assegurança integral de Cereals d'hivern al secà - Campanya 83/84

Aquest tipus d'assegurança, que es va aplicar en el darrer any en plan experimental, enguany és a l'abast de tots els pàgesos de l'Estat.

Les característiques del mateix, han estat establertes en l'acord del «Consejo de Ministros de 16-3-83».

La normativa de l'assegurança fa especial menció a:

- les produccions objecte de l'assegurança no tindran cap altra classe d'ajut en cas d'adversitats (sequera, ventades, etc.).
- en cas de demanar crèdits de campanya (fertilitzants, herbicides i llavors), és imprescindible la seva subscripció.

CARACTERISTIQUES DE L'ASSEGURANÇA

- Cobreix la disminució del rendiment, per qualsevol circumstància aliena al pagès.
- Permet fer una assegurança complementària de pedra i incendi, en el cas de preveure's una producció superior a la declarada en el moment de fer l'assegurança integral.
- La subscripció ha de fer-se abans de la naixença del cultiu i com a límit el 31-1-84.
- Pot fer-se individual i col·lectivament. En el segon cas la subvenció per part de l'Estat és més elevada.
- El període de garantia és des de la naixença normal a la recol·lecció. Es considera naixença normal quan en els dos mesos següents a la sembra hi ha un 70% de llavors nades.
- Els preus dels cereals, a l'objecte de l'assegurança són:
 - Blats tous tipus I superior 23 ptes./kg
 - Resta Blats i Xeixa 21 »
 - Ordi i ségol 19 »
 - Cibada 18 »
- La producció màxima que es permet (sense justificació prèvia) és:

Comarca de la SEGARRA:

Blat i Xeixa 2.400 kgs./Ha.
Ordi 2.700 »

Comarca de la NOGUERA:

Blat i Xeixa 2.200 kgs./Ha.
Ordi 2.500 »

Comarca de l'URGELL:

Blat i Xeixa 2.300 kgs./Ha.
Ordi 2.600 »

NOTES. 1. Aquestes produccions fan referència als municipis de: AGRAMUNT, BELLMUNT, CASTELLSERA, MONTGAI, OLIOLA (localitats ateses per l'Agència d'Extensió Agrària d'Agramunt), OSSO DE SIO, PALLARGUES, PENELLES, PREIXENS i PUIGVERD D'AGRAMUNT, inclosos dins les comarques esmentades anteriorment.

2. En el cas de poder justificar produccions superiors, pot augmentar-se el límit de l'assegurança.

-- Hi ha dues opcions:

OPCIO A: cobreix el 80% del capital assegurat.
OPCIO B: cobreix el 60% del capital assegurat.

Nota: EL CAPITAL ASSEGURAT EN AMBOS CASOS ES EL RESULTAT DE MULTIPLICAR LA PRODUCCIO MAXIMA QUE ES PERMET DECLARAR, PEL PREU DE GARANTIA ESMENTAT ANTERIORMENT.

-- Cost de l'assegurança per cada 100 ptes. assegurades:

	OPCIO A	OPCIO B
Blat i Xeixa	5'27	0'51
Ordi	3'85	0'45

-- Subvencions de l'Estat al cost de l'assegurança: S'estableix per estrats de capital garantitzat:

	Individual	Col·lectiu
Fins a 1.250.000 ptes	55%	75%
D'1.250.001 a 2.500.000	35%	55%
Més de 2.500.000	20%	35%

-- Bonificacions a càrrec de la companyia:

Es realitza quan es fa en grup i, segons el nombre de pàgesos. Així:

Més de 20 agricultors	—
De 21 a 50 agricultors	2%
De 51 a 100 agricultors	4%
Més de 100 agricultors	6%

LA TRAMITACIO ES REALITZA A TRAVES DE COOPERATIVES, ORGANITZACIONS D'AGRICULTORS I CAMBRES AGRARIES.

QUALSEVOL ACLARIMENT, NO DUBTEU EN CONSULTAR-HO.

-- Informació facilitada per l'Agència d'Extensió Agrària d'Agramunt.

GRAN MERCAT El Rebost

Carrer de Sió, 15

L' Ajuntament Informa

GOVERNACIO

— En la III Assemblea de l'Associació Catalana de Municipis celebrada el passat dia 5 de novembre a Igualada i amb una participació de més de dos-cents alcaldes d'arreu de Catalunya, ha estat reelegit vice-president de dita Associació el nostre alcalde Sr. Josep Huguet i Herbera.

— Per la delimitació de les finques que són propietat de l'Ajuntament i per evitar possibles problemes amb els veïns d'aquestes finques, s'ha creat la Comissió de l'Inventari del Patrimoni Municipal. Aquesta comissió serà presidida pel conseller Sr. Jaume Ramon i Caballol i també formaran part de la mateixa els consellers Srs. Miquel París i Omedes, Baptista Balagueró i Antonijuan, i Pasqual Castellà i Vila.

— S'ha prorrogat la contracta, per un període de sis mesos, per a la Brigada Municipal, del Sr. Antoni Ponsa i Guerrín.

URBANISME

— S'ha fet, per concurs-subhasta, l'adjudicació definitiva de les obres d'acondicionament de l'Escorxador Municipal, al contractador Sr. Agustí Corrales i Fontova, i l'adjudicació definitiva de les obres de construcció de 28 nínxols al Cementiri Municipal, al constructor Sr. Modest Puigpinós i Riera.

— En el Ple ordinari del mes d'octubre s'acordà fer una Declaració d'Urgència al Pla de Carreteres, manifestant la disconformitat d'aquest Ajuntament al traçat que hi ha en projecte de l'anomenat Eix Transversal, per considerar que l'anar paral·lel i molt pròxim a la N-II, perjudica els interessos de les comarques marginades de més al nord. Ensenms es demana que s'estudiï la possibilitat d'un nou projecte alternatiu i aprofitar el tram de l'actual carretera Balaguer a Agramunt, així com sol·licitar l'adhesió a aquesta demanda als Ajuntaments de la Ribera de Sió.

ESPORTS

— Degut a la nombrosa participació registrada en les Escoles Esportives Municipals, el Sr. Ricard Burballa i el Sr. Enric Escolà, comptaran amb l'ajut, a partir del mes de novembre, d'un altre monitor, el Sr. Josep M.ª Martí, per a atendre els escolars que cada dissabte es reuneixen per a practicar l'esport.

CULTURA

— Ha estat contractat com a encarregat del Museu Municipal, el Sr. Francesc Domingo.

SERVEIS

— També en el Ple d'octubre s'acordà l'adhesió i recolzament a la tasca empresa per la Comunitat de Regants Expectants del Canal Segarra-Garrigues, al projecte de construcció de dit canal per la gran millora que suposa pel Terme Municipal d'Agramunt.

ESTAT DE COMPTES DE LA FESTA MAJOR

ENTRADES

— 179 llotges a 4.000 ptes.	716.000
— Entrades i abonaments	1.907.200
— Caixa de Catalunya	25.000
— Donatius al Consell de Festes	7.500
— Aportació bar «escoltes»	10.000

TOTAL 2.665.700

SORTIDES

— Envelat	1.010.000
— Orquestra Marina	325.000
— Orquestra La Principal de la Bisbal	480.000
— Pere Boix i la seva Orquestra	282.000
— Teatre «Maria Rosa»	275.000
— Lloguer i neteja del Casal	20.200
— Havaneres «Els Pescadors de l'Escala»	85.000
— Grallers de Reus	15.000
— Cobla «La Principal de Lleida»	55.000
— Esbart «Sant Genís del Taradell»	65.000
— Els Farsants —infantil—	35.000
— Companyia Infima la Puça —infantil—	28.000
— Castell de focs	200.000
— F.E.C.S.A. —llum envelat—	4.964
— Propaganda Ràdio Tàrrrega	30.000
— Impost, drets d'autors	68.392
— Impost, protecció de menors	50.594

TOTAL 3.029.150

Així doncs, la Festa Major d'enguany ha representat un dèficit per a l'Ajuntament de 363.450 pessetes.

LLICENCIES D'OBRES

Ramon Creus i Boncompte, canviar el tancat metàl·lic del jardí i pavimentar passadissos de l'hort. C. de la Capella.

Joan Figuera i Fusté, obres de reparació del seu local. Raval de Puigverd.

Ramon Areny i Romeu, repassar el seu magatzem. Avgda. d'A. Ros, 20.

Josep Huguet i Herbera, arreglar la seva botiga. Pça. Església, 7.

Francesc Miralles i Rubies, arreglar la teulada de la seva casa. C. Sabateria de Baix.

Ramon Roca i Boncompte, reparar la coberta del seu magatzem. C. de la Barretina.

Ismael Muñoz i López, connexió d'aigua per obres a realitzar al Pg. Nou.

Agustí Ollero i Morales, pròrroga per finalitzar construcció de nova planta. C. Comtessa Aurembiaix.

Joaquim Barrios i Curt, pintar i arrebossar la façana de la seva casa. C. de les Eres.

Teresa Areny i Escabrós, connexió d'aigua potable per a la seva casa. Zona Patis «Piñol».

Maria-Socors Soldevila i Vila, col·locar canaleres en la teulada de la seva casa. C. Pou del Gel.

Felip Llana i Arriazol, arranjaments interiors en la seva casa. Agregat de Mafet d'Agramunt.

Josep Sala i Escolà, canviar bigues i arreglar porta del carrer de la seva casa. Avgda. M. Jolonch, 29.

Beneta Tugues i Pagès, arranjaments interiors i arrebossat de la façana de la seva casa. C. dels Estudis Nous, 17.

LLICENCIES DE GUALS

Francesc Batalla i Pujol, per la col·locació d'una placa de gual permanent en la porta del seu garatge. Avgda. de Jaume Mestres.

NINXOLS CEMENTIRI

Francesc Bernaus i Farràs, adquisició del nínxol n.º 72 de la Galeria de Sant Jordi. Cementiri Municipal.

FACTURES APROVADES

A Pera d'Agramunt, material imprès Festa Major	12.901
A A. Navau, lloguer cadires Festa Major	3.600
A Magatzems Cots, material Festa Major	8.885
A Sugrañes, material d'oficina	1.875
A Blanc i Negre, recepció al Consell Patrimoni	2.000
A Pera d'Agramunt, material oficines	995
A D. Ros, reparacions Dipòsits aigua	7.341
Al mateix, reparacions servei aigües	4.331
A Bonaigua, material servei aigües	5.393
A I.A.S.A., quota conservació comptadors aigua, 3. ^{er} trimestre 83	24.810
A Comercial Eco, clor	27.575
A A. Capitan, pintura per la tanca del Camp de Futbol	7.140
A P. Ramon. S.A., caramels	9.953
A «El Siglo», per una bandera	6.600
A Comercials Sans, material oficines i reparació fotocopiadora	16.484
A C. Casanovas, honoraris confecció A. Socials, mes de setembre	10.300
A. J. Recasens, material	21.688
A Estació Servei, combustible vehicles	28.022
A Idem., id., id.	16.947
A «La Alianza», conducta funcionaris, octubre	18.190
A Registre Propietat Balaguer, certificació finca Sra. Carne Bernaus	2.944
A Tresor. S. Social, aportació mes setembre, personal contractat	43.289
A Tresoreria S. Social, assegurances mes d'agost	237.455
A Electricitat Torrents, material enllumenat públic	30.322
A Junta Provincial de Protección de Menores de Lleida, impost espectacles Festa Major	50.594
A Ferreteria Molinet, material Festa Major	5.734
A A. Zurita, material Dipòsits aigua	7.155
A A. Viñals, alfals cavall Escorxador	3.935
A A. Zurita, materials i reparacions	35.025
A F. Vilà Torres, honoraris representació any 83	20.000
A Diputació Provincial, anuncis al B.O.P., 3. ^{er} trimestre de 1983	23.220
Delegació Hisenda, quota I.R.P.F., 2. ^{on} trimestre 83	203.083
A MUNPAL, quota agost	118.322
A MUNPAL, quota paga extra juliol	130.199
A MUNPAL, quota mes juliol	118.322
A MUNPAL, quota mes de juny	75.362
A D. Ros, reparacions Piscines	3.869
Al mateix, reparacions edificis Municipals	2.685
A S. Albareda, material Piscines	59.569
Al mateix, llums Camp de Futbol	9.400
A Vulcan. Ibarz, reparació camió escombraries	22.762
A J. Escolà, divers material	1.295

LA PORTALADA DEL TEMPLE

per Guillem Viladot

En aquest número de SIO es parla de la portalada del nostre temple. Se n'anuncien coses molt assenyalades. Jo no sé pas que dir-ne. En tot cas potser valdria la pena de recordar una anècdota que va protagonitzar el meu amic, el doctor Estop, professor del seminari conciliar de Barcelona. Un dia que em va venir a veure, d'això ja en fa una pila d'anys, li vaig ensenyar el poble i, com a peça principal, vam visitar el temple parroquial.

El doctor Estop es meravellà de tot el poble i en travessar la portada principal de l'església s'emocionà. Jo, en aquell moment, potser per la magnificació d'aquest sentiment, em va venir a la memòria la visita que hi va fer el rei d'Espanya Alfons XIII. El rei Borbó hi va entrar amb tot el seu seguici i a nosaltres, els xiquets d'aleshores, allò ens va semblar un espectacle fascinant, jo diria que degut a què la gent anava tan mudada, vull dir els acompanyants del rei; ens meravellava que les persones poguessin anar tan endiumenjades, tan luxosament vestides.

Després, a casa, vam comentar, el doctor Estop i jo, la visita que acabàvem de fer. Ell, home cultíssim i molt sensible, va confessar-me quelcom que no oblidaré mai. «No saps quin ha estat el meu sentiment profund en travessar la porta del vostre temple? Doncs entre d'altres coses he sentit vergonya». I es va explicar. Havia sentit vergonya en haver de passar per una porta tan deteriorada, tan «miserable». La casa de Déu —deia el meu amic— ha de ser la casa de la dignitat, i aquesta dignitat en un temple com el vostre, amb tanta història al damunt, exigeix una titula-

ritat de responsabilitat de la qual ningú no se'n pot excusar.

La nostra Generalitat, no fa gaire, ha exercit una restauració a fons d'aquesta portalada romànica; el resultat ha estat que hem recuperat la dignitat i, per tant, el goig d'entrar a la casa de Déu sense sentir vergonya. Ara bé, l'estat actual d'aquesta restauració exigeix quelcom ben elemental, i és la seva conservació, i aquesta no és una empresa senzilla sinó que es tracta d'una voluntat decidida. I aquesta voluntat només depèn de nosaltres; ignoro com funciona la mecànica administrativa per tal que aquesta conservació sigui un fet, però em sembla que ningú no s'oposarà a què el poble d'Agramunt dediqui un temps i algunes pessetes per a mantenir aquesta dignitat de la qual parlava el meu amic el doctor Estop. Perquè em sembla que no és tolerable que la porta que la Junta de Fàbrica construï a la façana sud, i la que no fa gaire es restaurà a la façana nord, hagin arribat a un estat total de deixadesa i que siguin exemple del que serà la porta principal dintre d'uns anys.

I és que ja no es tracta només d'una actitud de fe, com la que movia al meu amic doctor Estop, sinó d'una actitud cívica que ha d'estar sempre sensibilitzada davant de tot el que sigui un exponent de la nostra història, de la nostra cultura, en definitiva de la nostra identitat com a poble. El nostre temple parroquial ha de constituir un mirall de tot el que ha estat Agramunt i, especialment, de tot el que és avui la nostra vila. Per tots els signes de deixadesa o de dignitat que s'acumulin damunt seu, serem qualificats com una comunitat incivil o com una comunitat culta.